

Kopiering av
opphavsrettslig beskyttet
innhold i 2016

KANTAR TNS.

Kirkegata 20, Postboks 240 Sentrum, N-0103 Oslo
t +47 911 11 600 f +47 23 29 16 01
e info@tns-gallup.no www.kantar-tns.no
Org nr NO 890 660 002 MVA

Innhold

Nøkkeltall:.....	3
Om undersøkelsen	4
1. Hovedtall	7
1.1. Totalt volum, kompensasjonsberettigede kopier	7
1.2. Antall timer kopiert	9
2. Verkstypene	10
2.1 Musikk	10
2.2 Lydbøker/hørspill	12
2.3 Radioprogram/podcast	14
2.4 Musikkvideoer	16
2.5 Film	18
2.6 TV-serier	20
2.7 Nyhets- og sportsprogram	22
2.8 Dokumentarer	24
2.9 Underholdningsprogram	26
2.10 Hvor lagres filmer/TV-program?.....	28
3. Andelen kompensasjonsberettigede kopier via dekodere	29
4. Bakgrunn: «Den digitale befolkningen»	30
Vedlegg:	34
Vedlegg 1. Antall personer som har kopiert	35
Vedlegg 2. Antall ulovlige kopier	36
Vedlegg 3. Offline lagring via strømmetjenester	37
Vedlegg 4. Estimeringer, feilmarginer og konfidensintervall	39
Vedlegg 5. Fjerning av ekstremverdier	41

Nøkkeltall:

- Antall ukentlige kompensasjonsberettigede kopier øker fra ca. 22,4 millioner kopier i 2015 til ca. 27,0 millioner i 2016.
- Antallet ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av audiovisuelle verk øker med nesten 50 prosent, sammenlignet mot 2015. Fra ca. 14 til ca. 21,4 millioner kopier. Hoveddelen av økningen kan knyttes til kopiering av TV-innhold via dekodere.
- Antallet ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av audioverk faller fra ca. 8 til ca. 5,5 millioner kopier. Hovedgrunnen synes å være at strømmetjenester demper behovet for kopiering av musikk.
- Av alle verkstypene genererer TV-serier klart flest kompensasjonsberettigede ukentlige kopier, i underkant av 10 millioner. Underholdningsprogram genererer ca. 5,3 millioner ukentlige kompensasjonsberettigede kopier.
- Omtrent 80 prosent av de totale kompensasjonsberettigede kopiene gjøres via dekodere. 20 prosent gjøres samlet via kopieringskilder som internett, harddisk, TV/radio uten dekodere, og fysiske formater som CD/DVD.
- Det totale antall timer kopiert øker med 7 prosent, fra 21,4 millioner ukentlige timer i 2015 til 23,0 millioner i 2016.
- Totalt er det i underkant av halvparten av befolkningen som svarer at de kopierer (minst én kopi) ukentlig eller oftere. De unge kopierer oftere enn eldre.
- Totalt oppgir 62 prosent at de har opptaksmuligheter via TV. 59 prosent har opptaksmulighet via dekodere. Dette tilsvarer ca. 2,5 millioner personer.
- Tradisjonelle lagringsmedier som CD og DVD er lite i bruk til lagring av audio- og audiovisuelle verk sammenlignet med andre lagringsmetoder. Om vi ser bort fra dekode-lagring, blir omtrent $\frac{3}{4}$ av alle kopier lagret på harddiskbaserte medier som PC/Mac, mobil, nettbrett, minnepinne eller ekstern harddisk.

Om undersøkelsen

Kantar TNS og Norwaco har gjennom 2016 gjennomført en landsrepresentativ kopieringsundersøkelse blant befolkningen i Norge.

Formålet er å kartlegge i hvilket omfang det kopieres musikk, film, TV-programmer og lydproduksjoner i Norge. Undersøkelsen vil fokusere særlig på omfanget av kompensasjonsberettiget kopiering. Vi vil også se på forskjellene i kopiering av audio (lyd)- og audiovisuelle (lyd/bilde) verk.

Tallene i rapporten gir et grunnlag for fordeling av midler mellom de rettighetshavergrupper Norwaco representerer.

Undersøkelsen er tidligere gjennomført i flere år av Ipsos-MMI. På enkelte målinger avviker metoden noe fra tidligere runder (nye spørsmål, omformuleringer, endret rekkefølge etc.). Vi vil da enten kommentere eventuelle forskjeller eller ikke plassere de nye resultatene inn i de historiske tidslinjene. Vi vil bygge videre på tidslinjene når vi ser det er samsvar mot tidligere metode.

Kopieringen estimeres primært for hele befolkningen, uten ytterligere nedbryting på målgrupper. Estimaten blir konsekvent rapportert for «siste syv dager». For å få estimerer på total kopiering gjennom hele året, må estimatene ganges med 52.

Det spørres konsekvent om kopiering til privat bruk.

Feltperiode: April og oktober 2016. Undersøkelsen er gjennomført i to ganger to såkalte gjennomsnittsuker, hvor det ikke er nasjonale ferier eller spesielle hendelser som kunne gjort periodene atypisk.

Antall intervju: 2067 intervju totalt.

Datainnsamlingsmetode: Webintervju. Undersøkelsen er gjennomført på Kantar TNS sitt GallupPanel. Et viktig aspekt i forhold til å benytte panelutvalg i denne undersøkelsen er at Galluppanelet er tilfeldig rekruttert, enten via egne rekrutteringsundersøkelser, eller som tillegg til andre befolkningsrepresentative kartlegginger. Panelet er ISO-sertifisert.

Målgruppe/Utvalg: Utvalget er trukket proporsjonalt med befolkningen på kjønn, alder og geografi, 15-79 år.

Feilmarginer: Estimatenes presisjon avhenger av utvalgsfordelingen og det antall respondenter som ligger til grunn for beregningen. Et utvalg på 2000 respondenter er beheftet med statistiske usikkerhetsmarginer i størrelsesorden +/- 1,0-2,3 prosentpoeng, avhengig av hvor nærme resultatet ligger 100 eller null prosent. Ytterligere beregninger av feilmargin og redegjørelse for konfidensintervall kan leses om i vedlegg 4.

Fjerning av ekstremverdier: Når vi skal sammenligne data fra år til år, er det viktig å etablere en fast metode for fjerning av ekstremverdier, for å unngå at

enkeltverdier påvirker i uforholdsmessig grad. Vi redegjør for metoden i vedlegg 5.

Vekting: Dataene er vektet med en standard befolkningsvekt for kjønn, alder og geografi. 1 prosent tilsvarer 40 600 personer i alderen 15-79 år i Norge.

Verkstyper: Rapporten kartlegger kopiering innenfor følgende verkstyper:

Audioverk	Audiovisuelle verk
Musikk	Musikkvideoer
Lydbøker og hørespill	Film
Radioprogram	TV-serier
	Nyhets- og sportsprogram
	Dokumentar- og informasjonsprogram
	Underholdningsprogram

Kompensasjonsberettigelse: Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av film, skal følgende andeler trekkes fra:

- *Kopier med opphav utenfor EØS:* EØS-andel beregnes gjennom spørsmål til respondentene om opphav til siste foretatte kopi
- *Ulovlige kopier:* Alle respondenter som har kopiert fra kilder hvor ulovlig kopiering er mulig, får oppfølgerspørsmål om lovligheten av kopiene. Ulovlige kopier trekkes fra.
- *Original DVD:* Her trekkes 87 prosent av kopiene fra som ikke-kompensasjonsberettigede¹.
- *Kopier som er kjøpt fra internett:* Dette er eksemplarer og dermed ikke kompensasjonsberettiget.
- *Kopiering som følger bruk av pauseknapp på dekodere.* Dersom man trykker på pause på dekodere og ser videre med tidsforsinkelse regnes dette i undersøkelsen som en kopi, men ikke en kompensasjonsberettiget kopi.

Hovedgrupper av kopieringskilder

I rapporten opererer vi gjennomgående med et skille mellom tre hovedgrupper av kopieringskilder:

- Kopiering fra Radio/TV (utenfor dekodere), internett, harddisker og fysiske formater (som CD/DVD).
- Kopiering av TV-innhold via dekodere.

¹ En undersøkelse Norwaco gjennomførte for noen år siden, viste at 13 % av originale DVD`er ikke hadde kopisporer. 87 % av DVD-kopiene beregnes derfor som ulovlige.

-
- Kopiering via strømmetjenester: Enkelte strømmetjenester tilbyr offline lagring, som i undersøkelsen defineres som en kopi.

Estimeringer på kopi av «TV via dekoder» vs. øvrige kopieringskilder

Den etablerte metoden bak estimatene på kopiering av TV-innhold via dekoder avviker noe fra metoden bak estimatene på de øvrige kopieringskildene: Siden undersøkelsen er erindringsbasert, og det forutsettes at det er vanskeligere å erindre hvordan man benyttet dekoderen særlig lenger enn én dag bakover i tid, ber vi respondentene svare for gårdsdagen. Her ganger vi tallene opp med syv for å gjøre de gjeldende for hele uken. Eventuelle svingninger gjennom uken dekkes opp av at intervjuene er fordelt forholdsvis jevnt fordelt mellom ukedagene. For de andre kopieringskildene (Radio/TV uten dekoder, internett, fysiske formater (CD/DVD), harddisk) spørres det om «siste uke». Her ganges kopiantallet dermed ikke opp med syv.

Grunnen til at vi behandler «dekoderkopiering» særskilt er fordi vi ser at stadig flere husstander tar i bruk dekoderfunksjonaliteten til å kopiere TV-innhold, og fordi denne kopieringskilden utgjør den største andelen av den totale kopieringen.

Ulovlig kopiering

Undersøkelsen har tidligere år bedt respondentene anslå hvor stor *andel* av kopiene de har tatt som er ulovlig (innenfor visse kopieringskilder). For enkelthetens del, og for å være helt sikre på at de som oppgir at de har kopiert ulovlig faktisk har gjort dette, spør vi respondentene direkte om de har kopiert ulovlig. Om respondentene svarer at de har kopiert ulovlig, får de oppfølgings-spørsmål om antall ulovlige kopier innenfor de ulike verkstypene. På grunnlag av dette estimerer vi andelen ulovlige kopier.

Rapporten er skrevet av seniorkonsulent ved Kantar TNS, Salve Nergården Jortveit. Beregningen av feilmarginer er utført av statistikker Heidi Walsø ved Kantar TNS. Alle estimeringene knyttet til verkstypene er foretatt av Marion Haugen ved Norsk Regnesentral. Kontaktperson ved Norwaco er Frants Mohr.

Kantar TNS, mars 2017

Salve N. Jortveit

1. Hovedtall

I det følgende kapittelet vil vi redegjøre for de mest sentrale målene i undersøkelsen, totalt antall kompensasjonsberettigede kopier og totalt antall timer kopiert.

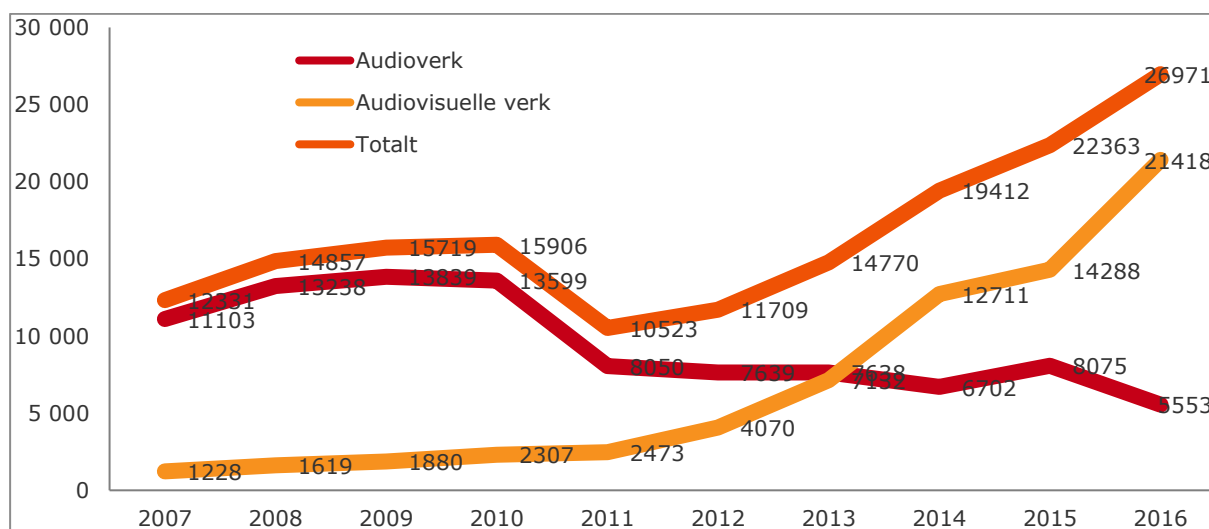
1.1. Totalt volum, kompensasjonsberettigede kopier

Antall kompensasjonsberettigede kopier per uke øker fra ca. 22,4 millioner kopier til ca. 27,0 millioner kopier fra 2015 til 2016. Dette er en økning på ca. 20 prosent på totalnivå. Økningen knyttes primært til kopiering av audiovisuelle verk, hvor økningen er nesten 50 prosent sammenlignet mot tall for 2015.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av audioverk er derimot omtrent 30 prosent lavere i 2016 sammenlignet med 2015, fra ca. 8,1 millioner til 5,5 millioner kopier. Det er vanskelig å finne én eksakt forklaring, men trolig kan fallet forklares med metodeendring i forhold til beregning av ulovlig kopiering, fjerning av ekstremverdier i tillegg til et naturlig fall som følge av endrede vaner i befolkningen. Trolig spiller også den jevne veksten i bruk av tjenester som Spotify og Wimp/Tidal en rolle, siden tjenestene demper behovet for kopiering av musikk.

Ser vi på de historiske tallene, har hoveddelen av de kompenserbare kopiene flyttet seg fra audioverkene til de audiovisuelle verkene. Denne utviklingen startet og skjøt fart i 2012, når målingen ble omfattet til også å gjelde opptak av TV-innhold via dekoder. I følge tall fra Kantar TNS` TV-meterundersøkelse var 2,7 prosent av all TV-seing forsinket i 2010. I 2016 er tallet økt til 7,2 prosent. I det man gjør seingen forsinket, ved at man for eksempel tar opp et program gjør man automatisk en kopi etter vår definisjon. Den videre rapporten vil vise at økningen i forsinket seing også gjenspeiles i en økning i kopitallene.

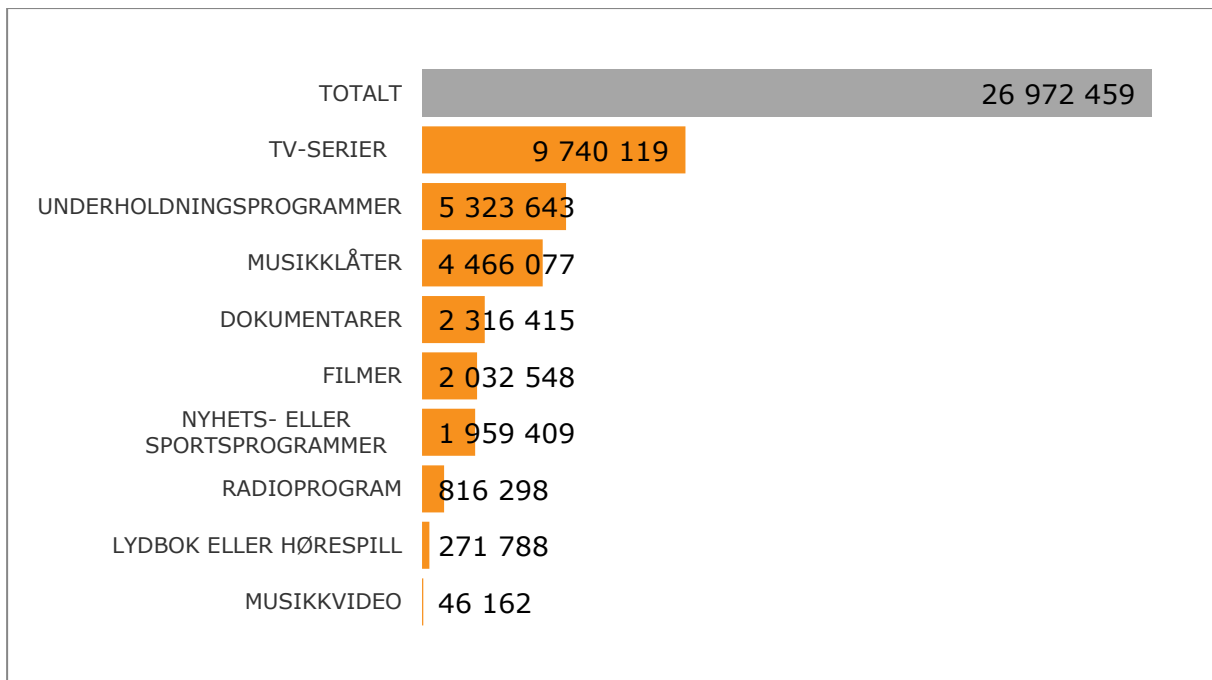
Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier. Tall i tusen.

2007-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

Når vi bryter det totale antallet kompensasjonsberettigede kopier ned på de ulike verkstypene, ser vi at TV-serier genererer klart flest kompensasjonsberettigede ukentlige kopier med i underkant av 10 millioner. Dette er nesten dobbelt så mange kopier som underholdningsprogram, som genererer i overkant av 5 millioner kopier. Musikk er det audioverket som genererer flest ukentlige kompensasjonsberettigede kopier, med rundt 4,5 millioner kopier.

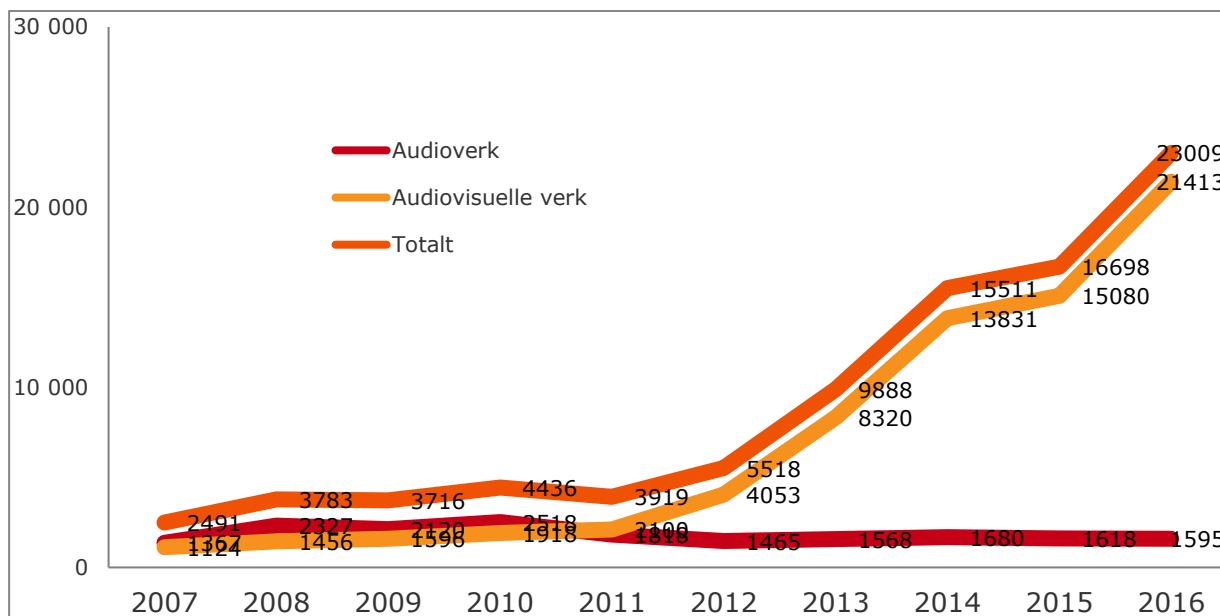
Antall kompensasjonsberettigede kopier per verkstype per uke

1.2. Antall timer kopiert

Den økte kopieringen av audiovisuelle verk bidrar generelt til en økning i antall timer kopiert totalt, når vi sammenligner mot 2015. Dette til tross for en nedgang for audioverk. De audiovisuelle verkene utgjør 93 prosent av det totale antallet timer kopiert:

Antall timer kopiert, kompensasjonsberettigede kopier

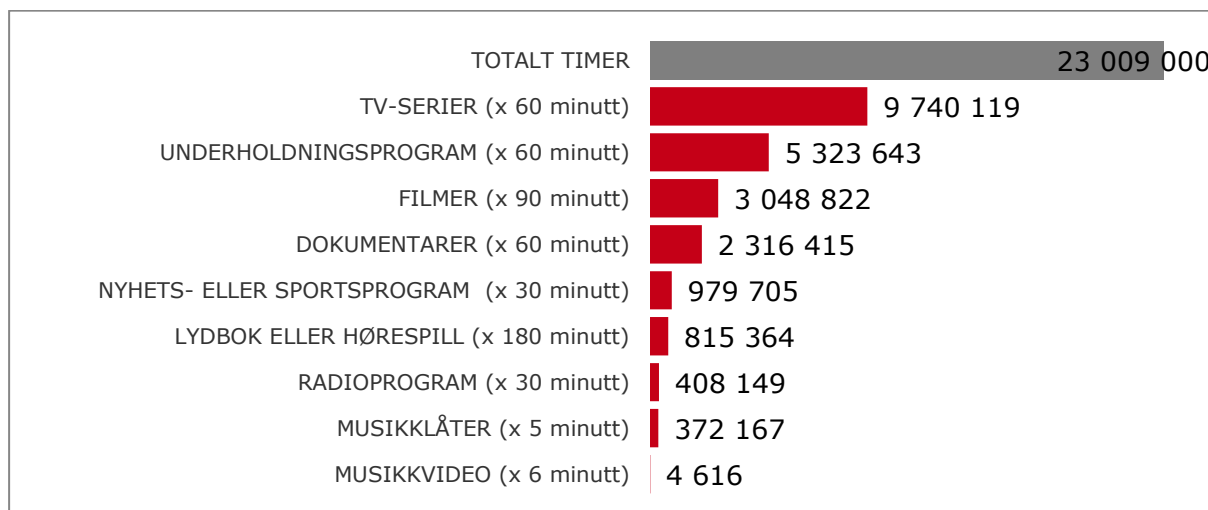

2007-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

Beregningen av «antall timer kopiert» tar hensyn til at de ulike verkstypene har ulik varighet. Hvor mange minutter de ulike verkstypene får godskrevet per kopi er redegjort for i parentesene i grafen som følger.

Vi ser igjen at det er TV-serier, underholdningsprogram og filmer som bidrar til klart flest «timer kopiert» per uke.

Antall timer kopiert, kompensasjonsberettigede kopier brutt ned på verkstyper, 2016

2. Verkstypene

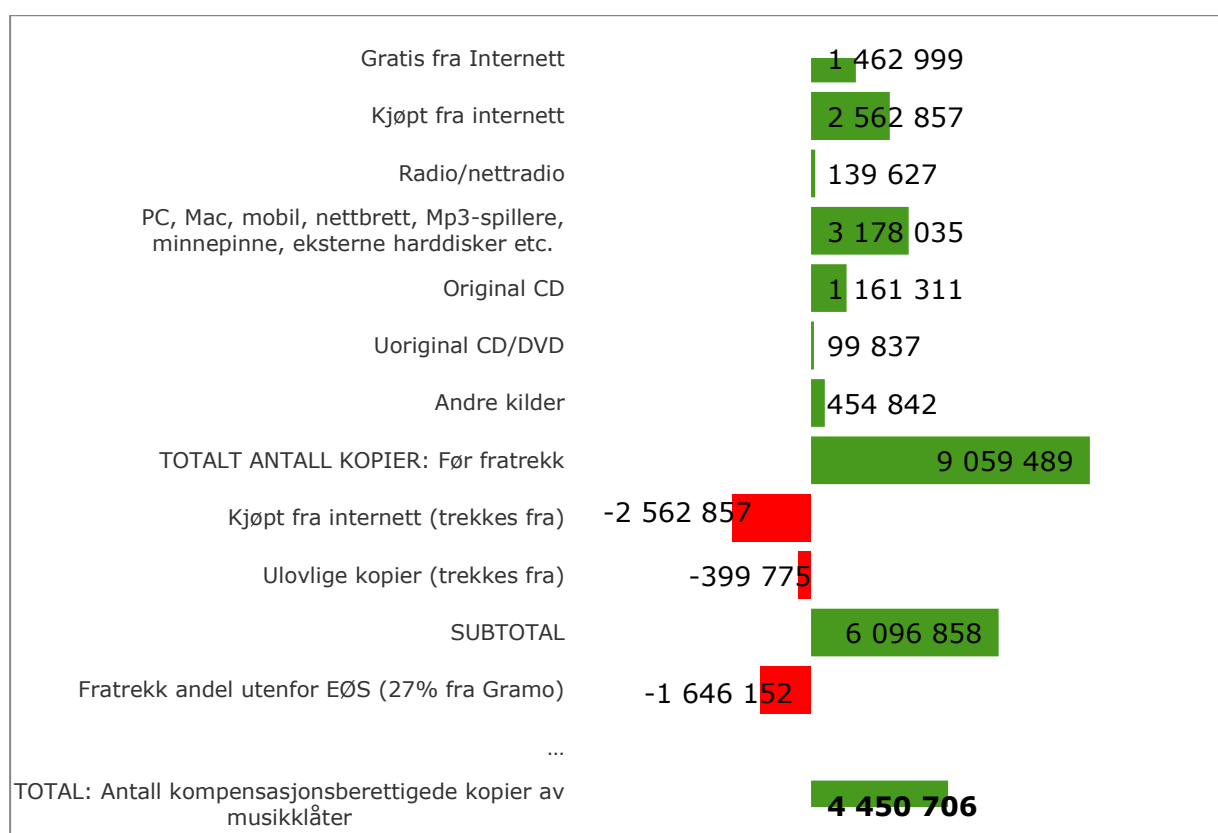
I det følgende kapitlet vil vi redegjøre for den kompensasjonsberettigede kopieringen innenfor samtlige verkstyper.

2.1 Musikk

Vi finner vi at ca. 23 prosent av befolkningen kopierte musikk en gjennomsnittsuke i 2016. Dette tilsvarer i overkant av 900 000 personer over 15 år.

Av totalen på ca. 9 millioner ukentlige musikkopier, kan ca. 4,5 millioner kopier regnes som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 1,1 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av musikk en gjennomsnittsuke

Grafikken over viser at de fleste musikkopiene hentes fra internett, enten gratis eller kjøpt. Kopier som er «kjøpt fra internett» er imidlertid ikke kompensasjonsberettigede, så totalt estimerer vi at 1,45 millioner av musikkopiene som hentes fra internett er kompensasjonsberettiget.

En vesentlig andel av kopiene er hentet fra enten harddiskbaserte kilder, som PC, mobil, nettbrett, minnepinne, eksterne harddisker eller fra original CD. Totalt finner vi ca. 4,3 millioner kopier fra disse kildene og alle kopiene er kompensasjonsberettiget.

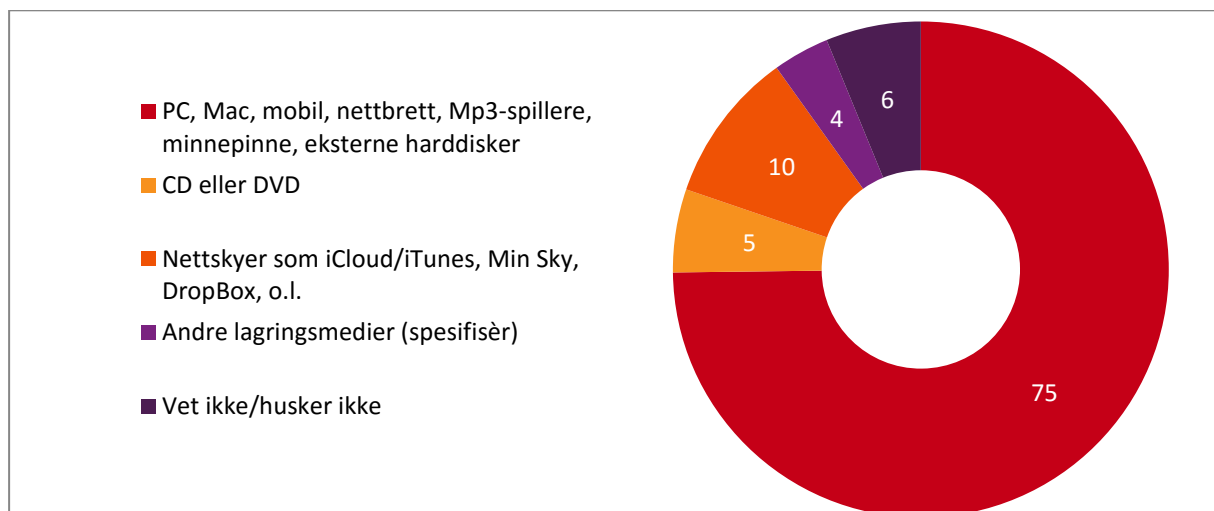
Det meldes inn et forholdsvis lavt antall kopier fra kilder som radio/nettradio, uoriginal CD/DVD og andre kilder. Samlet utgjør disse kildene i overkant av 700 000 ukentlige kopier, samtlige kompensasjonsberettiget.

5,5 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert musikk ulovlig. Det meldes inn ca. 375 000 ulovlige kopier. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier 8 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av musikklåter, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. Andelen for musikkverk er basert på sist tilgjengelige statistikk fra Gramo². I skrivende stund oppgis EØS-andelen å være 73 prosent.

Når vi spør utvalget hvor de lagrer låtene, svarer 75 prosent at de lagrer på en eller annen form for harddisk. Kun 5 prosent av låtene lagres på tradisjonelle, fysiske formater som CD.

Andel lagringssteder

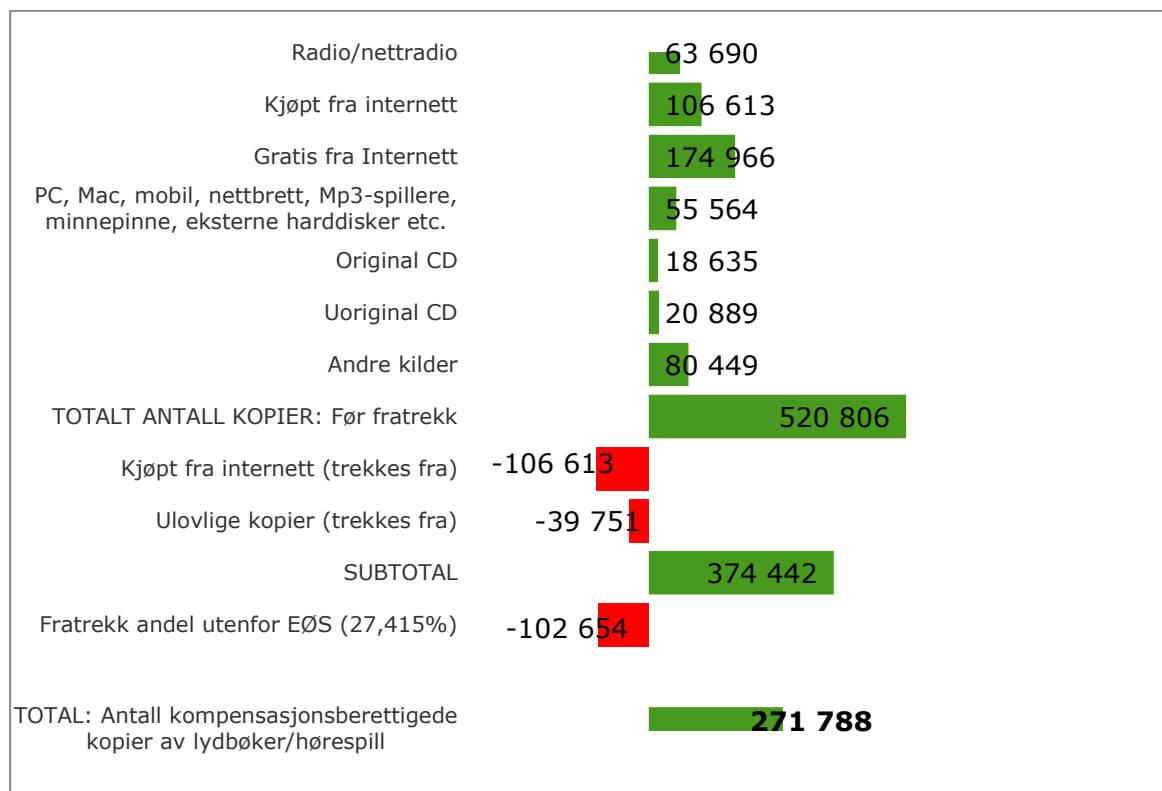
² <https://www.gramo.no/om-gramo/gramo-statistikken>

2.2 Lydbøker/hørespill

Basert på hva som meldes inn, estimerer vi at 3 prosent av befolkningen kopierte lydbøker/hørespill en gjennomsnittssuke i 2016. Dette tilsvarer omtrent 120 000 personer over 15 år.

Av de estimerte ca. 520 000 ukentlige kopier som meldes inn av lydbøker/hørespill, regnes ca. 270 000 kopier som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,07 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av lydbøker/hørespill en gjennomsnittssuke

Grafikken over viser at de fleste kopiene av lydbøker/hørespill hentes fra internett, enten gratis eller kjøpt. Totalt kopierer befolkningen rundt 280 000 kopier fra internett ukentlig. Imidlertid er kun ca. 175 000 av disse kopiene kompensasjonsberettiget.

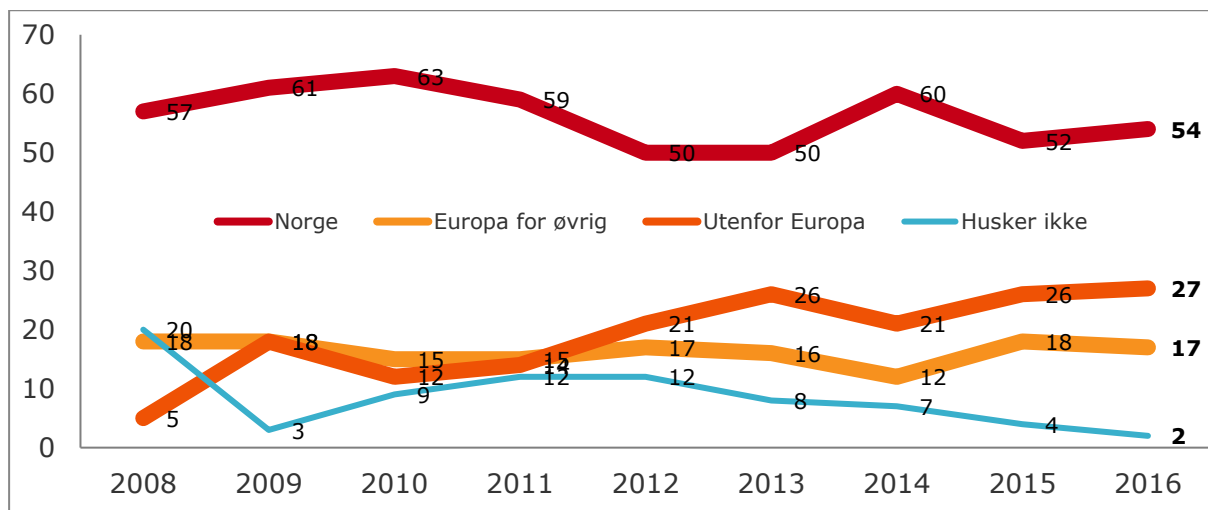
Samlet meldes det inn ca. 100 000 kopier fra enten harddiskbaserte kilder, som PC, mobil, nettbrett, minnepinne, eksterne harddisker eller fra original eller uoriginal CD. Alle kopiene regnes som kompensasjonsberettiget. Vi estimerer også ca. 60 000 kopier fra radio/nettradio og 80 000 fra andre kilder, samtlige kompensasjonsberettiget.

1,3 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert lydbøker/hørespill ulovlig. Det meldes inn ca. 40 000 ulovlige kopier. Målt mot det totale antallet kopier,

utgjør andelen ulovlige kopier 8 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av lydbøker/hørespill, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra - i tillegg til den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke». EØS-andelen for kopier av lydbøker/hørespill beregnes til 72,6 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

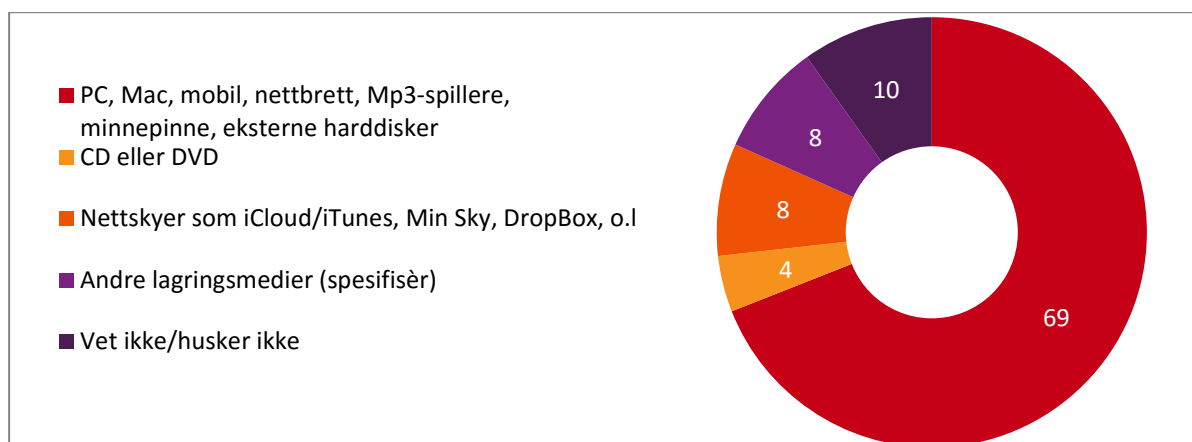
Historisk: Andel opphav på siste kopi av lydbøker/hørespill

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

Når vi spør utvalget hvor de lagrer lydbøkene/hørespillene, er det nesten 70 prosent som svarer at de lagres på en eller annen form for harddisk. Kun 4 prosent av lydbøkene/hørespillene lagres på tradisjonelle, fysiske formater som CD.

Andel lagringssteder

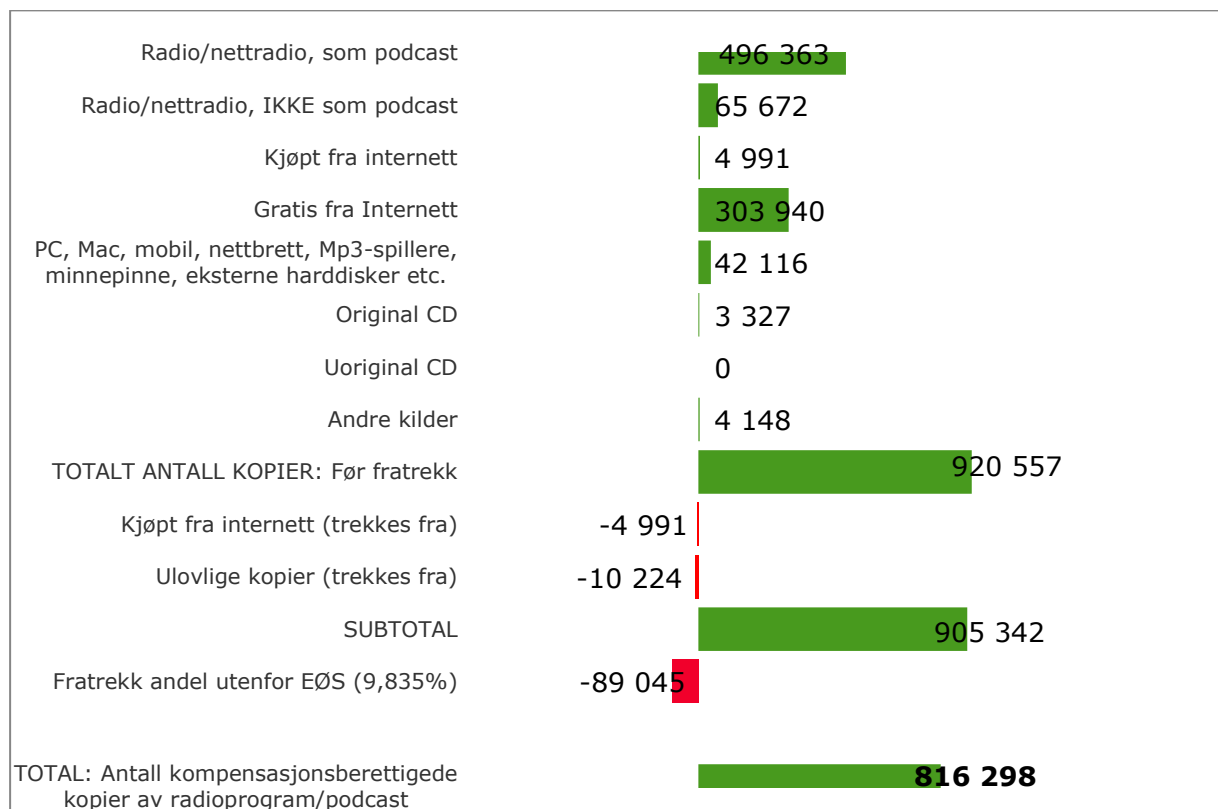

2.3 Radioprogram/podcast

6,4 prosent av befolkningen kopierte radioprogram/podcast en gjennomsnittssuke i 2016. Dette tilsvarer omtrent 260 000 personer over 15 år.

Av de estimerte ca. 920 000 ukentlige kopier av radioprogram/podcast, regnes ca. 820 000 kopier som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,2 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av radioprogram/podcast en gjennomsnittssuke

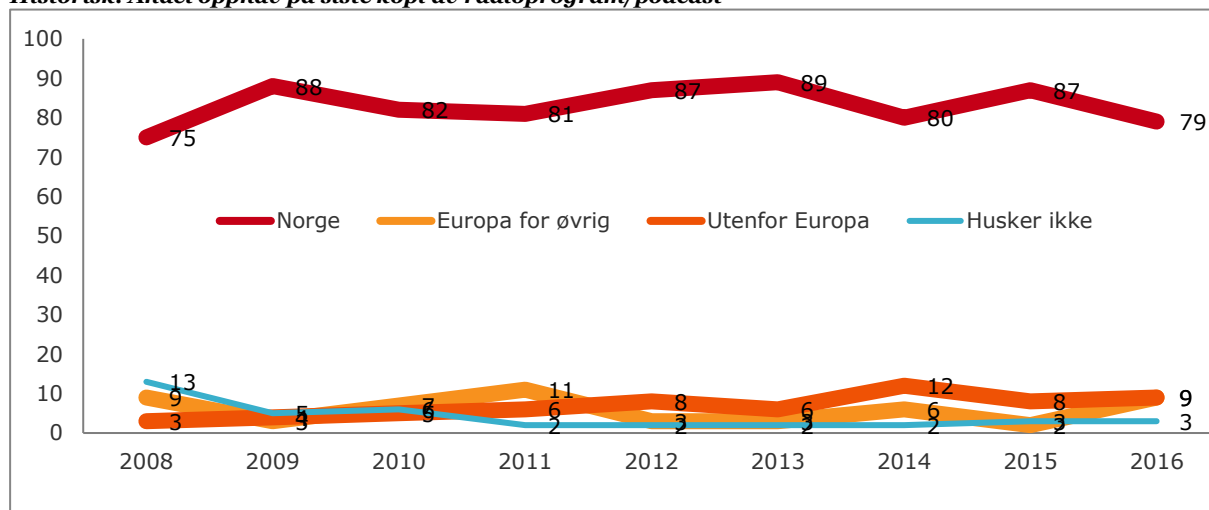
Radio/nettradio er den klart største kilden for kopiering av radioprogram/podcast. Om vi i tillegg slår radio/nettradio sammen med kilden «gratis fra internett», hvor nok en stor andel av kopiene hentes ut i form av podcast, kan vi i høy grad anta at podcast er den største kilden for kopiering fra radio. Totalt kopierer befolkningen rundt 870 000 kopier ukentlig fra radio/nettradio og gratis fra internett. Samtlige av disse kopiene er kompensasjonsberettigede.

For øvrig finner vi lave kopiantall på de andre kopieringskildene.

Et lavt antall kopier av radioprogram/podcast meldes inn som ulovlige. 0,3 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert radioprogram/podcast ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier 1,1 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av radioprogram/podcast, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra, i tillegg til den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke». EØS-andelen for kopier av radioprogram/podcast beregnes til 90,1 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

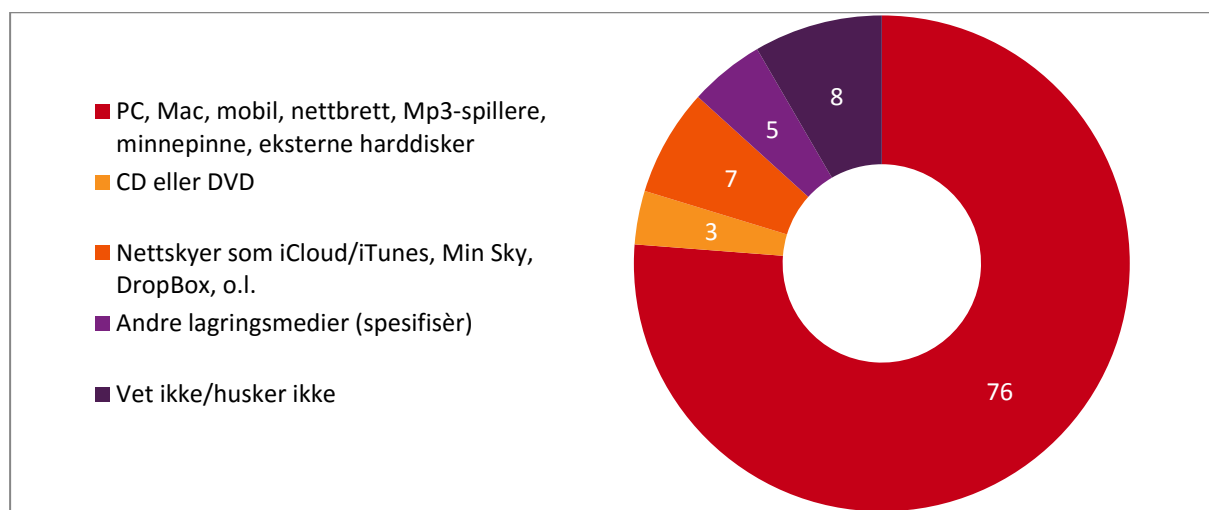
Historisk: Andel opphav på siste kopi av radioprogram/podcast

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

Når vi spør utvalget hvor de lagrer radioprogram/podcast, er det 76 prosent som svarer at de lagres på en eller annen form for harddisk. Kun 3 prosent av radioprogram/podcast lagres på tradisjonelle, fysiske formater som CD.

Andel lagringssteder

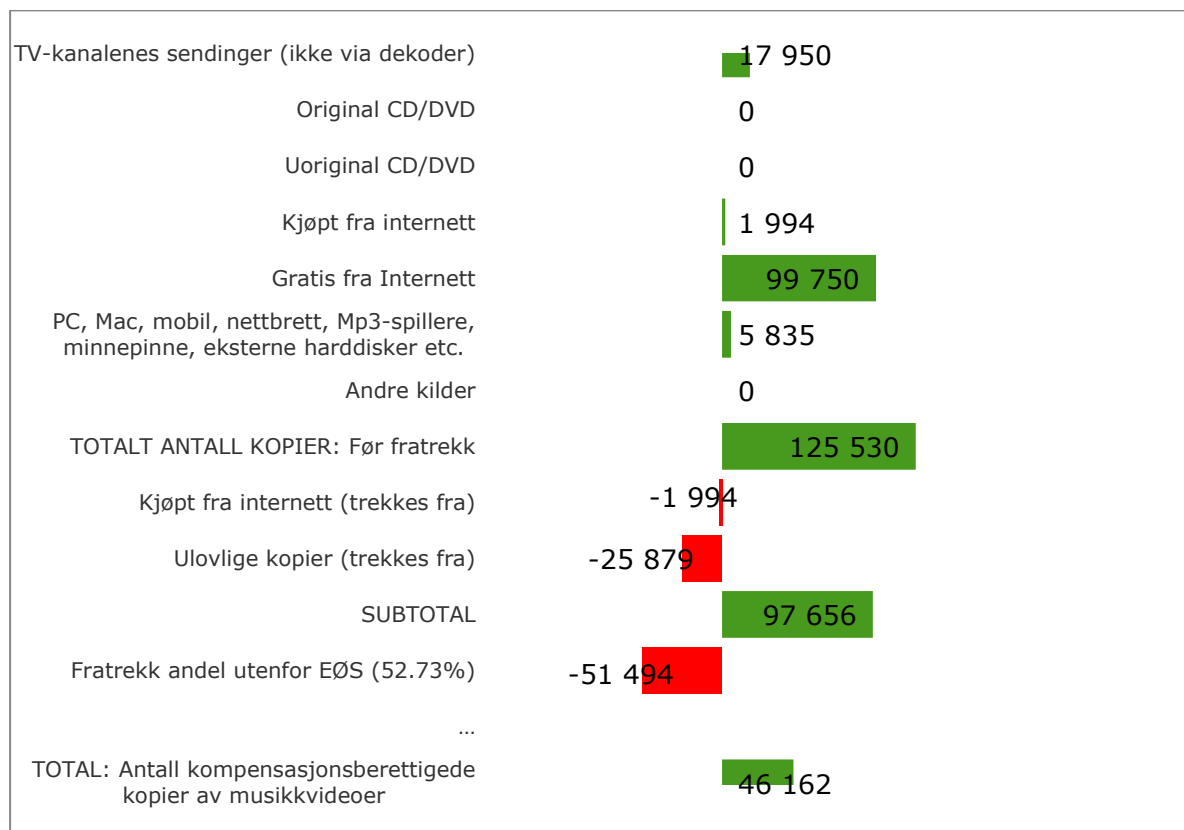

2.4 Musikkvideoer

2,6 prosent av befolkningen kopierte minst én musikkvideo en gjennomsnittssuke i 2016. Dette tilsvarer omtrent 100 000 personer over 15 år.

Av de totalt ca. 125 000 ukentlige kopier som meldes inn av musikkvideoer, regnes ca. 45 000 kopier som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,007 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av musikkvideoer en gjennomsnittssuke

Over 80 prosent av alle kompensasjonsberettigede kopier av musikkvideoer hentes fra kilden «gratis fra internett». I tillegg kopieres det omtrent 18 000 kopier fra TV-kanalenes sendinger og 6 000 fra harddiskbaserte medier i uken. Samtlige av disse kopiene er kompensasjonsberettigede (før ulovlige kopier og kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra).

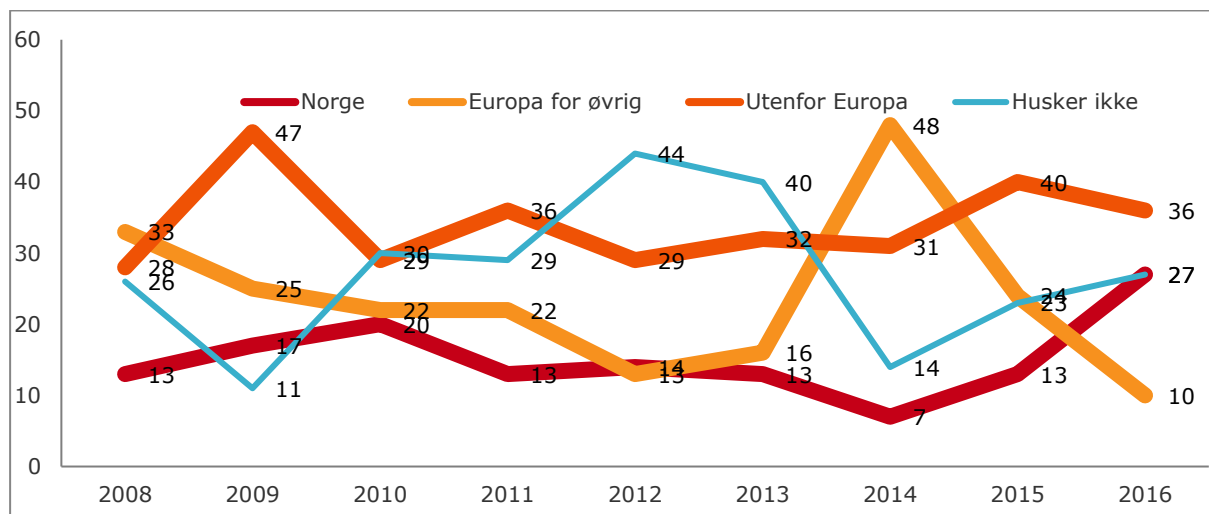
Det meldes ikke inn kopiering fra de øvrige kopieringskildene.

1,3 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert musikkvideoer ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier 20,6 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av musikkvideoer, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen

for kopier av musikkvideoer beregnes til 52,7 prosent basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

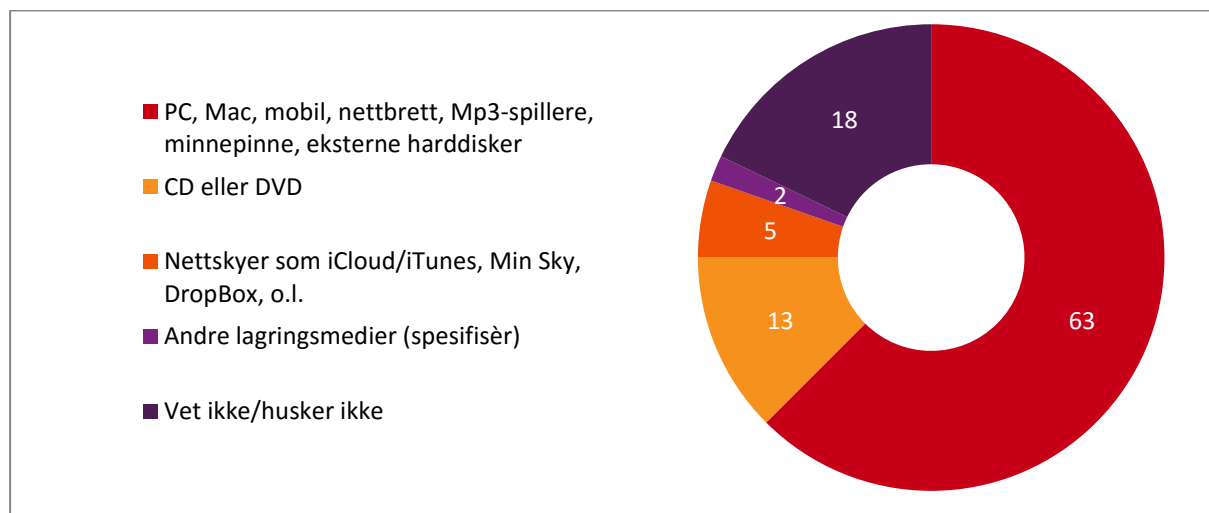
Historisk: Andel opphav på siste kopi av musikkvideoer

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

Når vi spør utvalget hvor de lagrer musikkvideoer, er det 63 prosent som svarer at de lagres på en eller annen form for harddisk. 13 prosent av musikkvideoene lagres på tradisjonelle, fysiske formater som CD/DVD.

Andel lagringssteder

2.5 Film

21,2 prosent av befolkningen, eller 860 000 personer over 15 år, har kopiert film siste syv dager, ifølge våre estimater.

Av de estimerte 9,3 millioner ukentlig kopiene av filmer, regnes ca. 2 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 0,5 kompensasjonsberettigede kopier av film per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av filmer en gjennomsnittsuke

Tok opp enkeltfilmer		2 411 512
Trykket på pause og så videre med tidsforsinkelse		2 825 598
La inn faste opptak av filmer		1 574 625
Tok opp film på en kanal mens jeg så på en annen		1 971 117
Totalt opptak via dekoder		8 782 852
Kopiering via fysiske formater, TV utenfor dekoder og internett		573 382
TOTALT ANTALL KOPIER: Før fratrekk		9 356 234
Pauseknapp på dekoder (trekkes fra)	-2 825 598	
Ulovlige kopier (trekkes fra)	-341 961	
Fratrekk andel (87%) av original DVD	-42 715	
Fratrekk "kjøpt fra Internett"	-48 242	
SUBTOTAL		6 097 718
Fratrekk andel utenfor EØS (66,6%)	-4 065 170	
...		
TOTAL: Antall kompensasjonsberettigede kopier av filmer		2 032 548

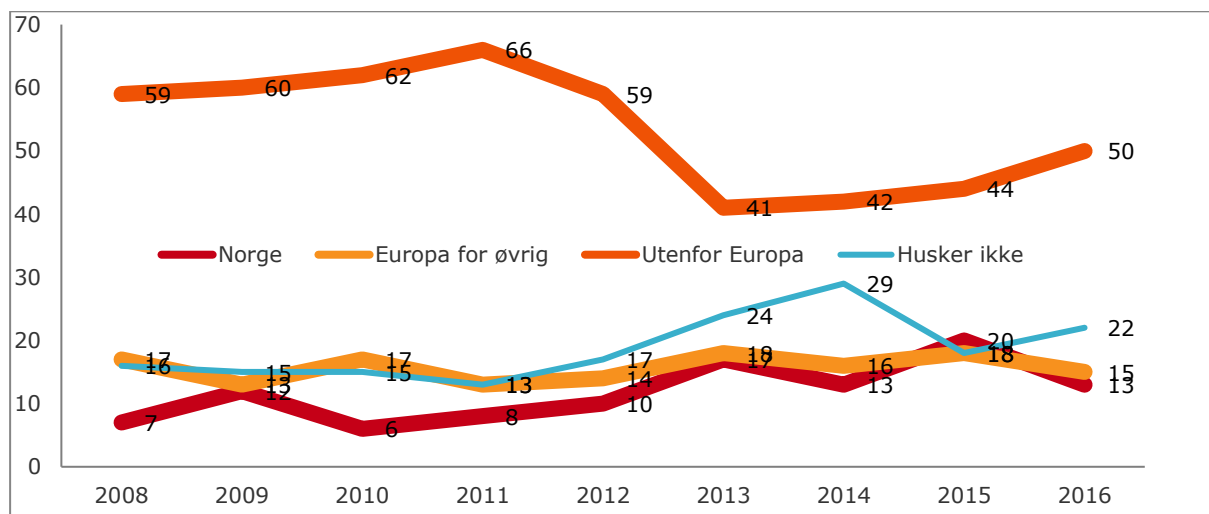
Den eneste kopieringsmetoden som ikke er kompensasjonsberettiget via dekoder, er når man bruker pauseknappen og ser videre med tidsforsinkelse. 94 prosent av de kompensasjonsberettigede kopiene av film gjøres via dekoder. Dette tilsvarer omtrent 1,9 millioner kopier.

87 prosent av kopiene foretatt fra original DVD skal trekkes fra. Kopier som er kjøpt fra internett er lovlige og ikke kompensasjonsberettiget.

2,7 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert filmer ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier 3,6 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

EØS-andelen for kopier av film beregnes til 33,3 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av filmer

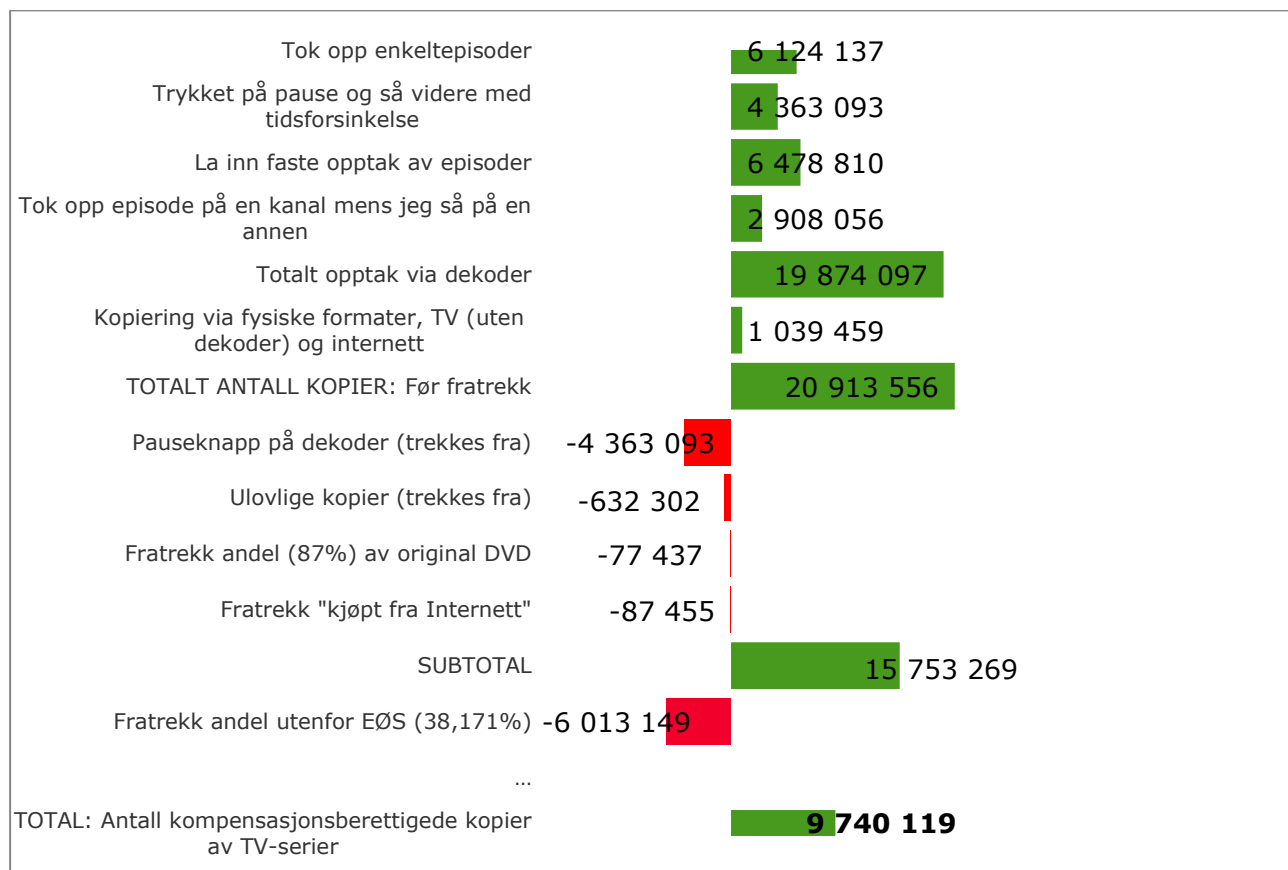
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.6 TV-serier

37,6 prosent av befolkningen, eller ca. 1,5 millioner personer over 15 år, har kopiert TV-serier siste 7 dager.

Av de estimerte 21 millioner ukentlig kopiene av TV-serier, regnes ca. 9,7 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 2,5 kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av TV-serier en gjennomsnittsuke

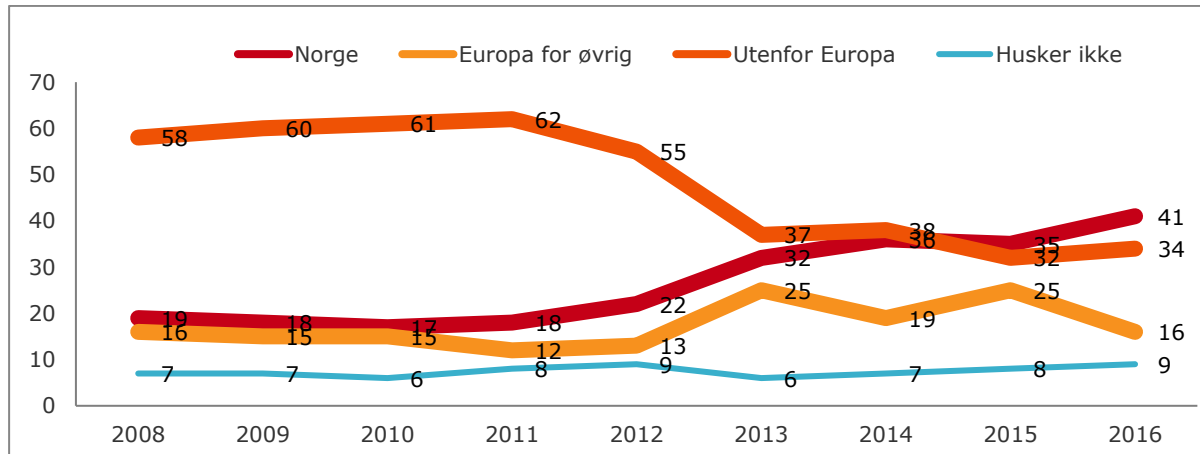
Den eneste kopieringsmetoden som ikke er kompensasjonsberettiget via dekoder, er når man bruker pauseknappen og ser videre med tidsforsinkelse. 95 prosent av de kompensasjonsberettigede kopiene av TV-serier gjøres via dekoder. Dette tilsvarer omtrent 9,25 millioner kopier.

87 prosent av kopiene foretatt fra original DVD skal trekkes fra. Kopier som er kjøpt fra internett er heller ikke kompensasjonsberettiget.

5,6 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert TV-serier ulovlig. Det meldes inn ca. 630 000 ulovlige kopier per uke. I snitt utgjør dette 0,15 ulovlige kopier per person i befolkningen. Målt mot det totale antallet kopier av TV-serier, utgjør andelen ulovlige kopier 3 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av TV-serier, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen av kopier av TV-serier beregnes til 61,3 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av TV-serier

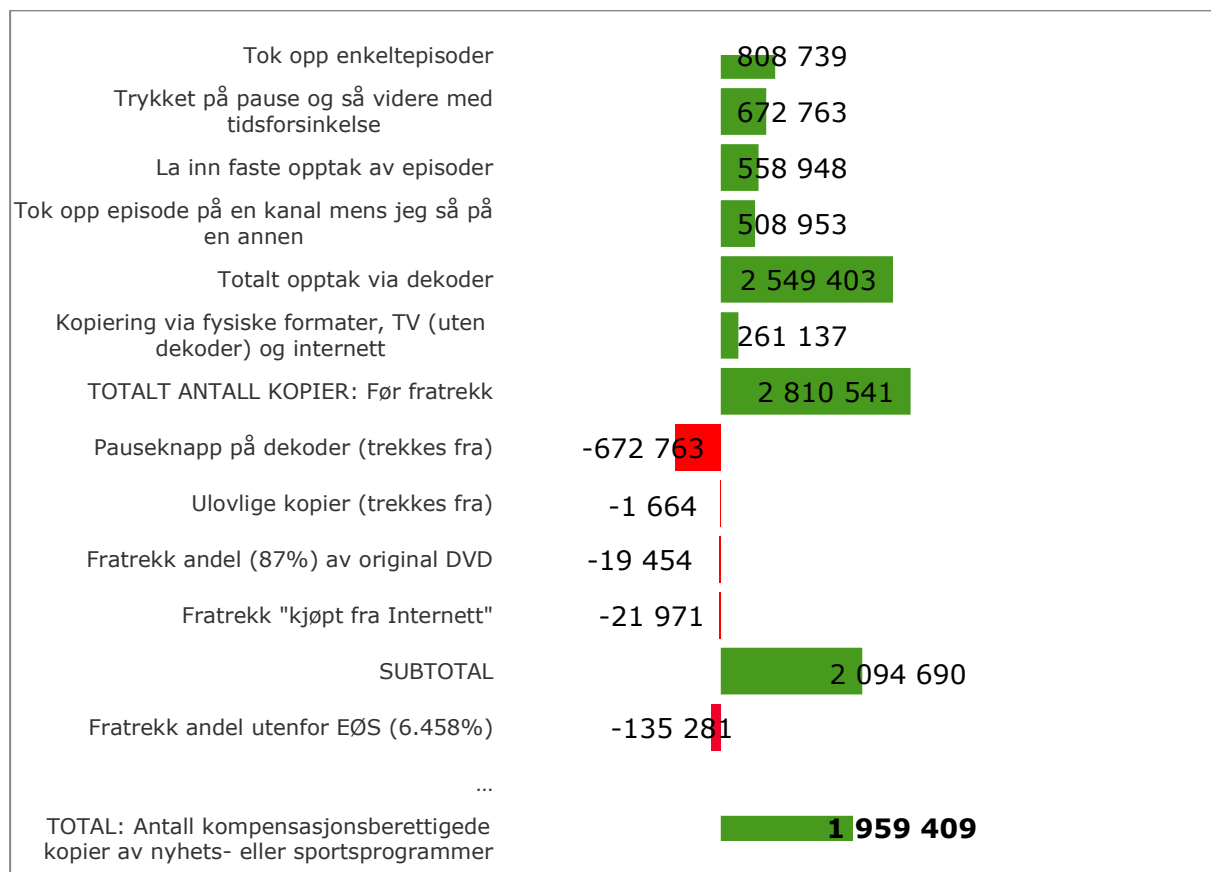
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.7 Nyhets- og sportsprogram

8,5 prosent av befolkningen, eller ca. 350 000 personer over 15 år, har kopiert nyhets-/sportsprogram siste syv dager.

Av de estimerte 2,8 millioner ukentlig kopiene av nyhets-/sportsprogram, regnes ca. 1,96 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 0,5 kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av nyhets- og sportsprogrammer en gjennomsnittsuke

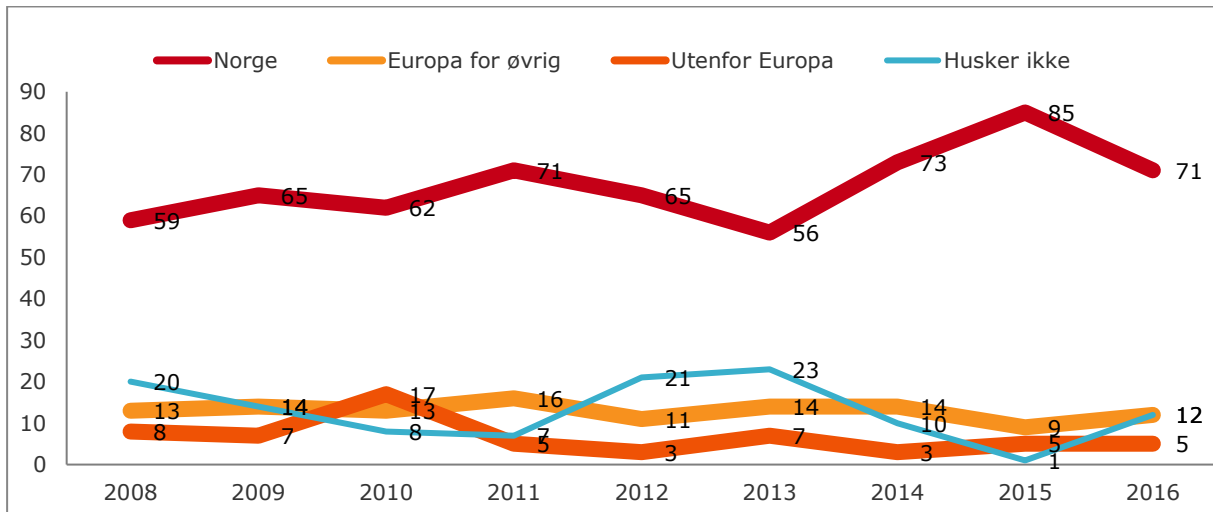
Den eneste kopieringsmetoden som ikke er kompensasjonsberettiget via dekoder, er når man bruker pauseknappen og ser videre med tidsforsinkelse. 91 prosent av de kompensasjonsberettigede kopiene av nyhets-/sportsprogram gjøres via dekoder. Dette tilsvarer omtrent 1,78 millioner kopier.

87 prosent av kopiene foretatt fra original DVD skal trekkes fra. Kopier som er kjøpt fra internett er heller ikke kompensasjonsberettiget.

Det er nesten ingen som melder inn ulovlige kopier av nyhets-/sportsprogram. Kun 0,05 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert nyhets-/sportsprogram ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier av nyhets-/sportsprogram, utgjør andelen ulovlige kopier 0,06 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

EØS-andelen av kopier av nyhets-/sportsprogram beregnes til 93,5 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av nyhets-/sportsprogram

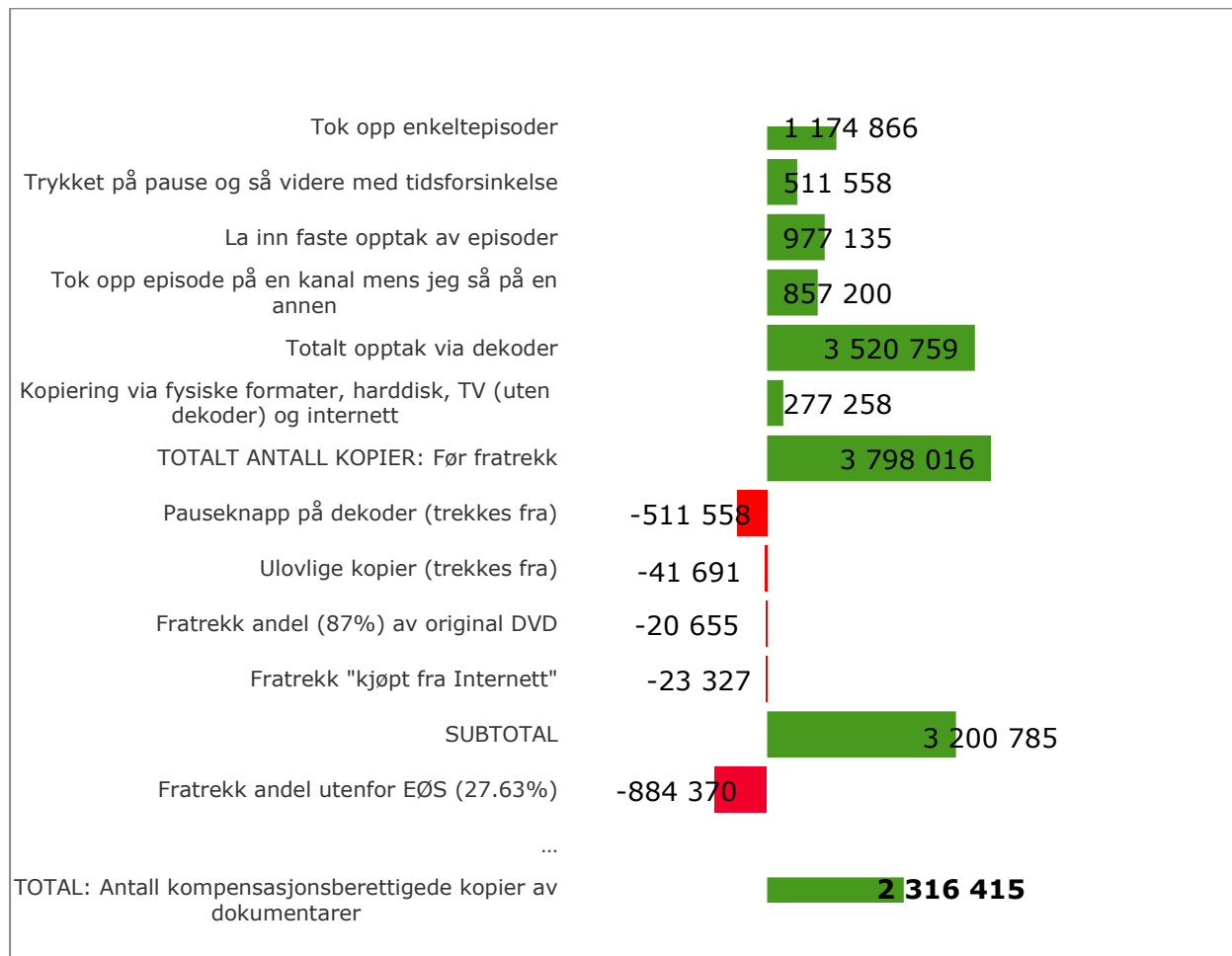
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.8 Dokumentarer

16,2 prosent av befolkningen, eller ca. 660 000 personer over 15 år, har kopiert dokumentarer siste syv dager.

Av de estimerte 3,8 millioner ukentlig kopiene av dokumentarer, regnes ca. 2,3 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 0,9 ukentlige kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av dokumentarer en gjennomsnittsuke

Den eneste kopieringsmetoden som ikke er kompensasjonsberettiget via dekoder, er når man bruker pauseknappen og ser videre med tidsforsinkelse. 93 prosent av de kompensasjonsberettigede kopiene av dokumentarer gjøres via dekoder. Dette tilsvarer omtrent 2,15 millioner ukentlige kopier.

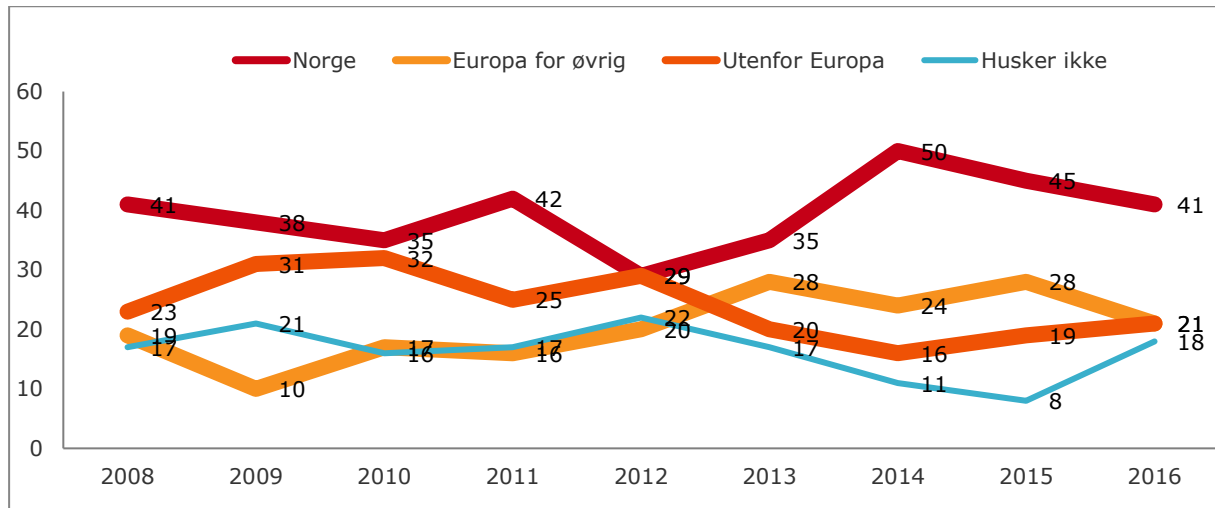
Også 87 prosent av kopiene foretatt fra original DVD skal trekkes fra. Kopier som er kjøpt fra internett er heller ikke kompensasjonsberettiget.

Det meldes inn et svært lavt antall ulovlige kopier av dokumentarer. Kun 0,6 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert dokumentarer ulovlig. Målt

mot det totale antallet kopier av dokumentarer, utgjør andelen ulovlige kopier 1,1 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

I beregningen av kompensasjonsberettigede kopier av dokumentarer, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen av kopier av dokumentarer beregnes til 72,4 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av dokumentarer

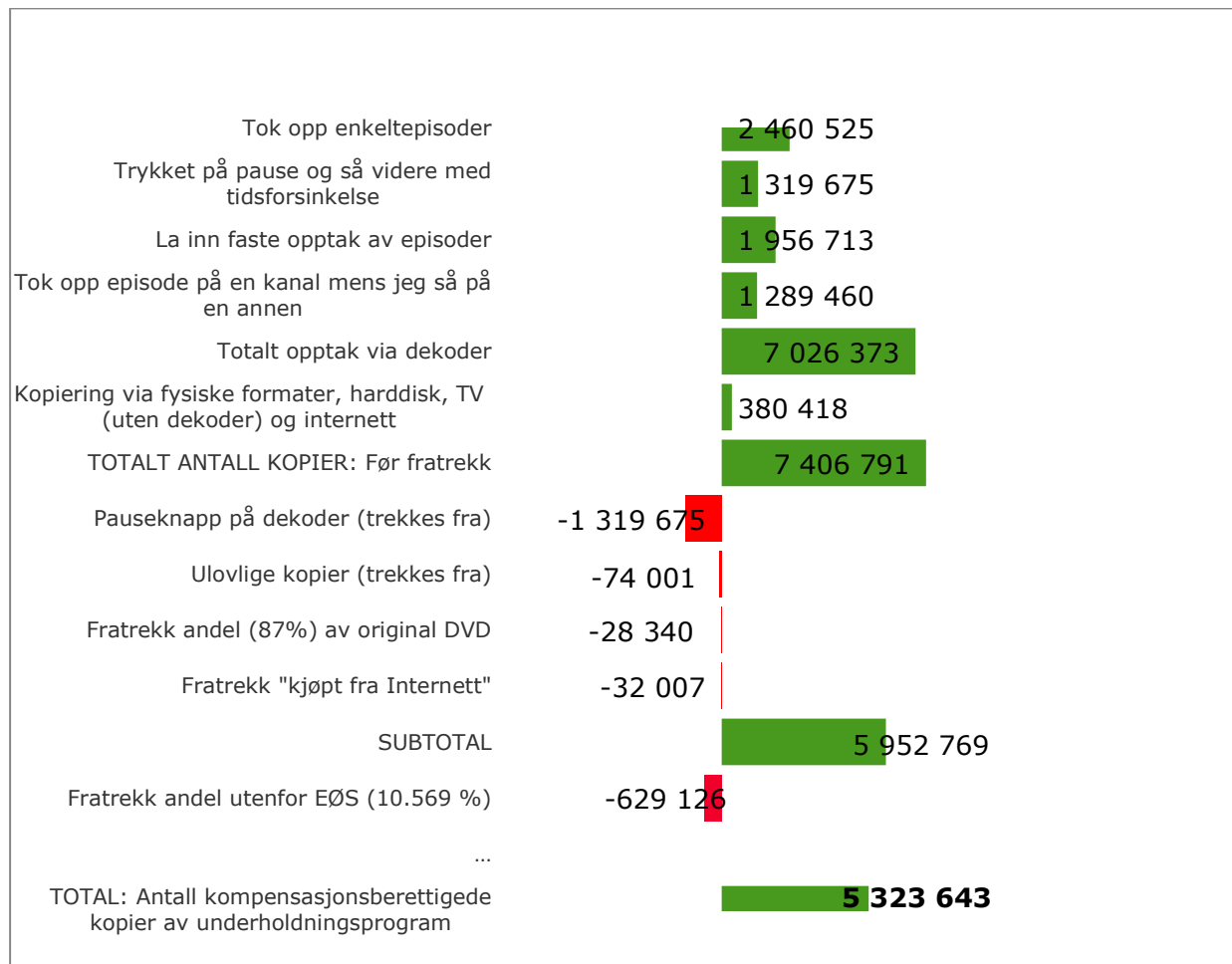
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.9 Underholdningsprogram

26,9 prosent av befolkningen, eller ca. 1 090 000 personer over 15 år, svarer at de har kopiert underholdningsprogram siste syv dager.

Av de estimerte 7,4 millioner ukentlig kopiene av underholdningsprogram, kan ca. 5,3 millioner regnes som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 1,3 kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av underholdningsprogram en gjennomsnittsuke

Den eneste kopieringsmetoden som ikke er kompensasjonsberettiget via dekoder, er når man bruker pauseknappen og ser videre med tidsforsinkelse. 95 prosent av de kompensasjonsberettigede kopiene av underholdningsprogram gjøres via dekoder. Dette tilsvarer omtrent 5 millioner ukentlige kopier.

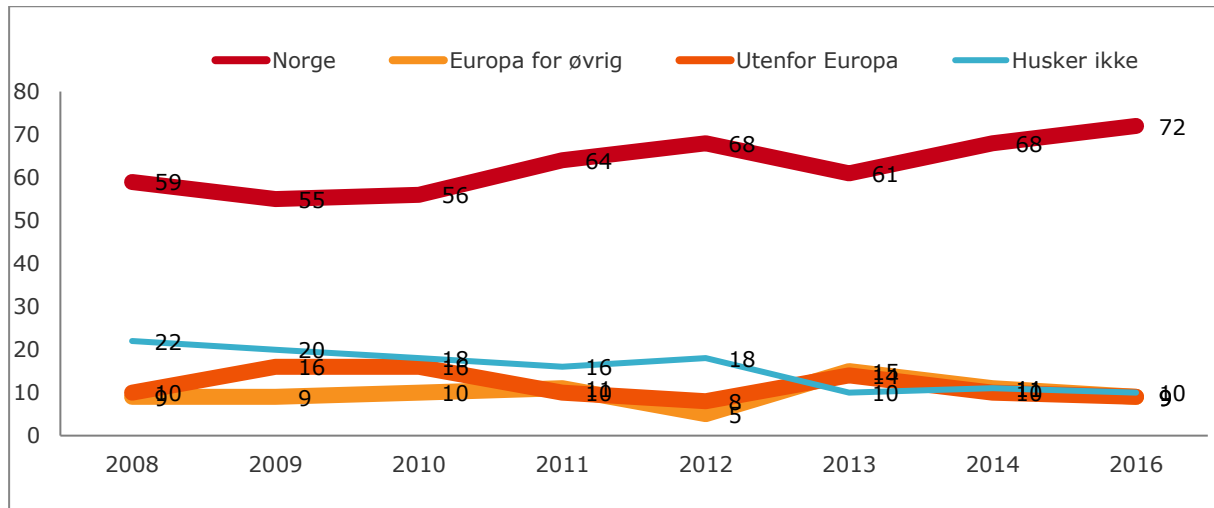
87 prosent av kopiene foretatt fra original DVD skal trekkes fra. Kopier som er kjøpt fra internett er heller ikke kompensasjonsberettiget.

Det meldes inn et svært lavt antall ulovlige kopier av underholdningsprogram. Kun 0,4 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert ulovlig. Målt mot det

totale antallet kopier av underholdningsprogram, utgjør andelen ulovlige kopier 1,0 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av underholdningsprogram, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen av kopier av underholdningsprogram beregnes til 89,4 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av underholdningsprogram

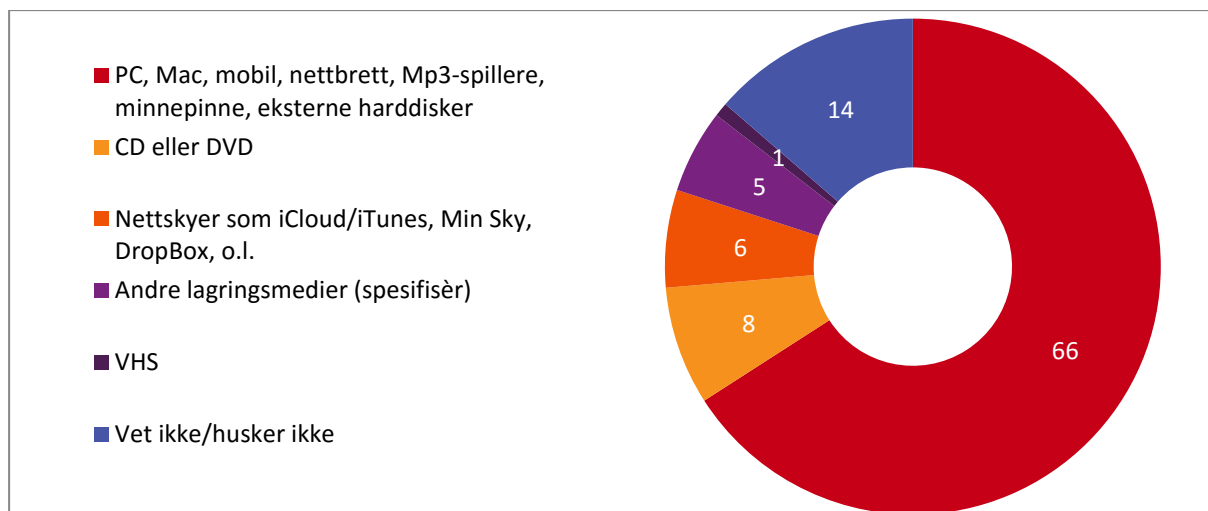

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.10 Hvor lagres filmer/TV-program?

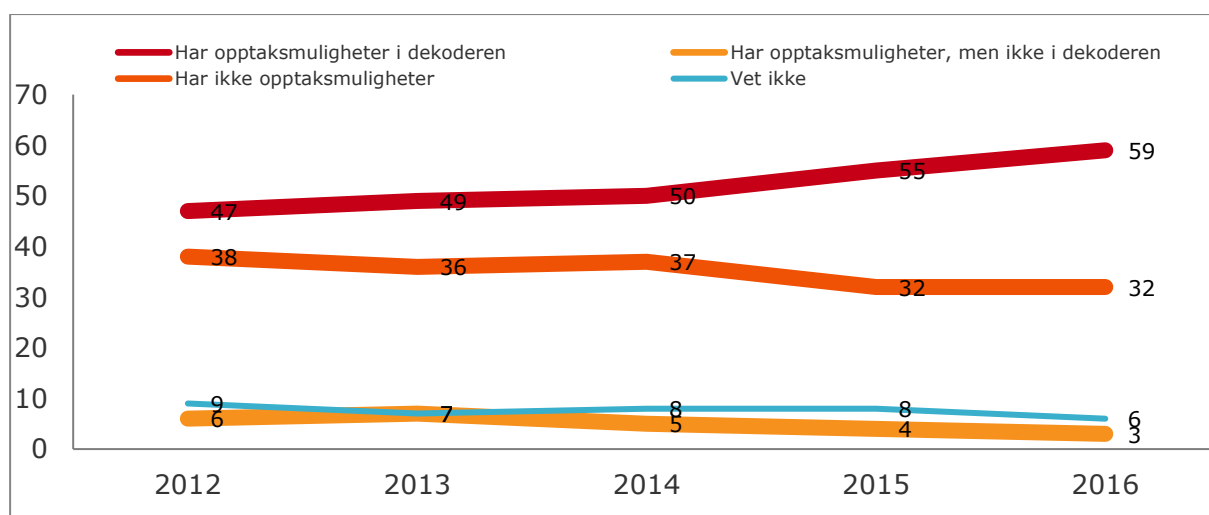
Når vi spør utvalget som har kopiert film/TV-program via harddisk, Radio/TV uten dekoder, internett og fysiske formater hvor de lagrer musikkvideoer, er det 66 prosent som svarer at de lagres på en eller annen form for harddisk. 8 prosent av film/TV-program lagres på tradisjonelle, fysiske formater som CD/DVD, og 1 prosent via VHS.

Andel lagringssteder

3. Andelen kompensasjonsberettigede kopier via dekoder

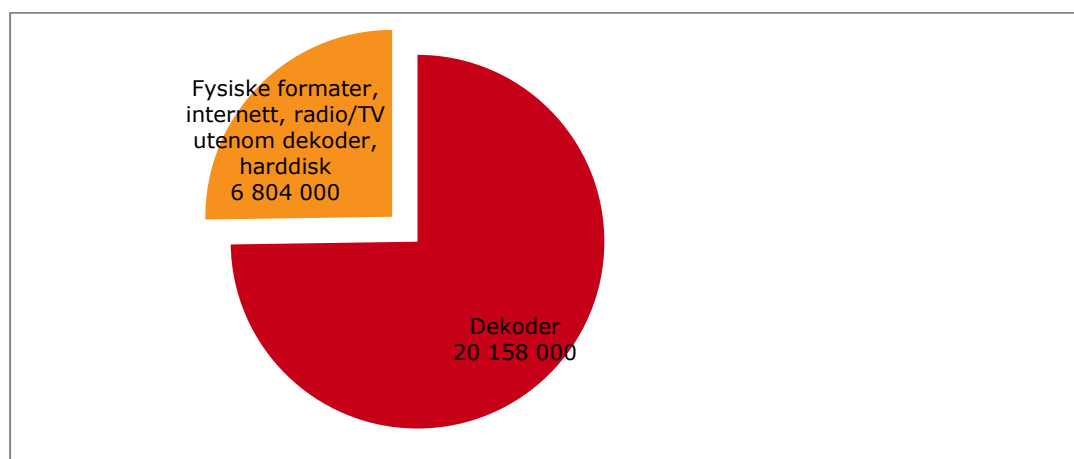
Totalt oppgir 62 prosent at de har opptaksmuligheter via TV i 2016. 59 prosent har dette via en dekoder. Totalt utgjør dette ca. 2,5 millioner personer. Sammenlignet mot 2012, er andelen som har dekoder 12 prosentpoeng høyere. Under én tredjedel av befolkningen svarer at de ikke har opptaksmuligheter.

2012-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

Av de totalt ca. 27 millioner kompensasjonsberettigede kopiene, er omtrent 20,2 millioner kopiert via dekoder, noe som utgjør ca. 75 prosent.

Andel av det totale antall kompensasjonsberettigede kopier som gjøres via dekoder

Det er kun TV-innhold som kopieres via dekoder. Over 9 av 10 kopier av TV-innhold (TV-serier, filmer, dokumentarer, nyhets- og sportsprogram, underholdningsprogram) skjer via dekoder.

4. Bakgrunn: «Den digitale befolkningen»

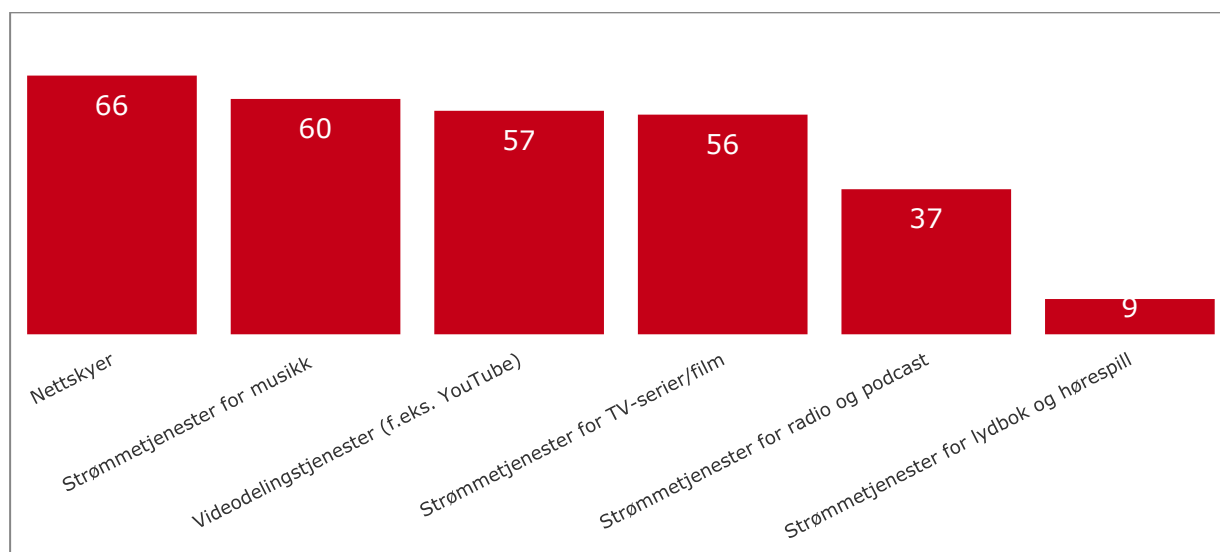
Ny digital teknologi har endret befolkningens måte - og motivasjon for - å kopiere.

Utbredelsen av mobile enheter, forholdsvis billig og lett tilgjengelig sky- og strømmeteknologi, kraftigere mobilnett, en infrastruktur av applikasjoner – kort sagt: tilgjengelig lyd og levende bilder hvor som helst og når som helst har dempet behovet for den tradisjonelle formen for kopiering.

Vi snakker i dag i større grad om å ha *tilgang* til verkene, gjennom abonnementstjenester som Spotify, Netflix og TV2 Sumo eller gratistjenester som NRK Nett-TV, heller enn å *eie* verkene, slik man tradisjonelt har gjort gjennom fysiske formater som LP, MC, CD, DVD.

Når vi spør, «Hvilke av følgende internettjenester bruker din husstand?», ser vi at 2/3 av husstandene har tilstrekkelig kunnskap om den relativt nye teknologien *nettsky* til at de svarer ja på at de bruker slik teknologi. Godt over halvparten av husstandene bruker strømmeteknologi for musikk, film og video. Nesten 4 av 10 husstander bruker strømmetjenester for radio og/eller podcast, og omtrent 1 av 10 bruker strømmetjenester for lydbok og hørespill. Konsum av disse verkstypene gjennom strømmetjenester regnes ikke uten videre som kopiering, så lenge de ikke lastes ned og lagres «offline».

Andel av norske husstander som bruker ulike strømmetjenester

Internasjonale undersøkelser som Kantar TNS gjennomfører årlig viser at Norge er i verdensstoppen når det gjelder «digital penetrasjon». For eksempel svarer 96 prosent i Norge at de har tilgang til internett³.

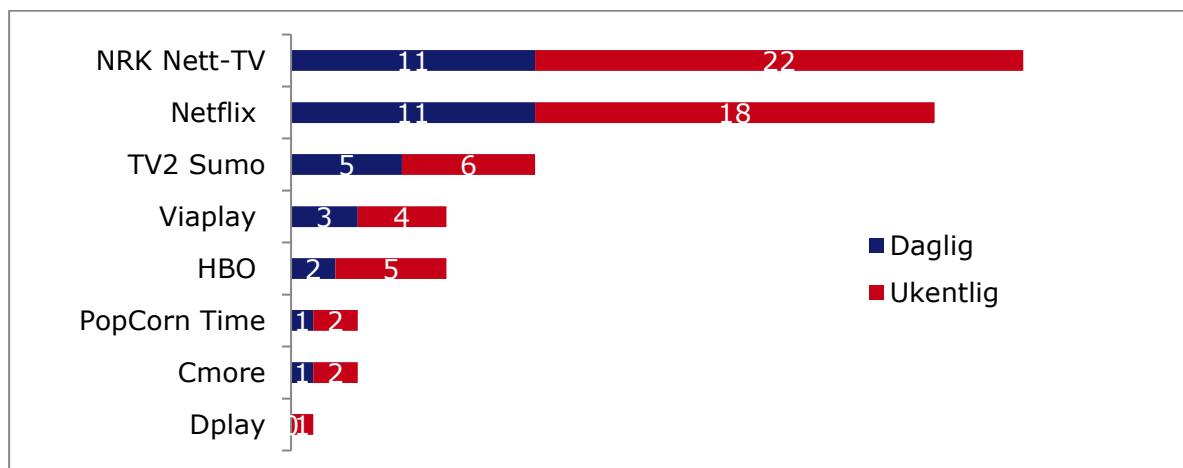
I vår undersøkelse svarer eksakt 50 prosent at «de eller andre i husstanden» betaler for tjenester for TV-/filmstrømming eller musikkstrømming. Av de som

³ Tall fra Kantar TNS undersøkelser: Interbuss Q4-2016 og Forbruker & Media-undersøkelsen.

betaler for musikkstrømming svarer 75 prosent at de lagrer musikk offline. Tilsvarende tall for TV-/filmstrømming er 10 prosent.

Tar vi utgangspunkt i Kantar TNS sin Interbussundersøkelse og ser på hvilke strømmetjenester som er mest benyttet, er det særlig NRK Nett-TV og Netflix som utmerker seg innenfor TV-/filmstrømming. Mens NRK Nett-TV, som har en ukentlig dekning på 33 prosent av befolkningen, er en gratistjeneste, er Netflix den mest brukte betalingstjenesten med en ukentlig dekning på 29 prosent per Q4-2016.

Dekningstall strømmetjenester, hentet fra Interbussundersøkelsen Q4-2016

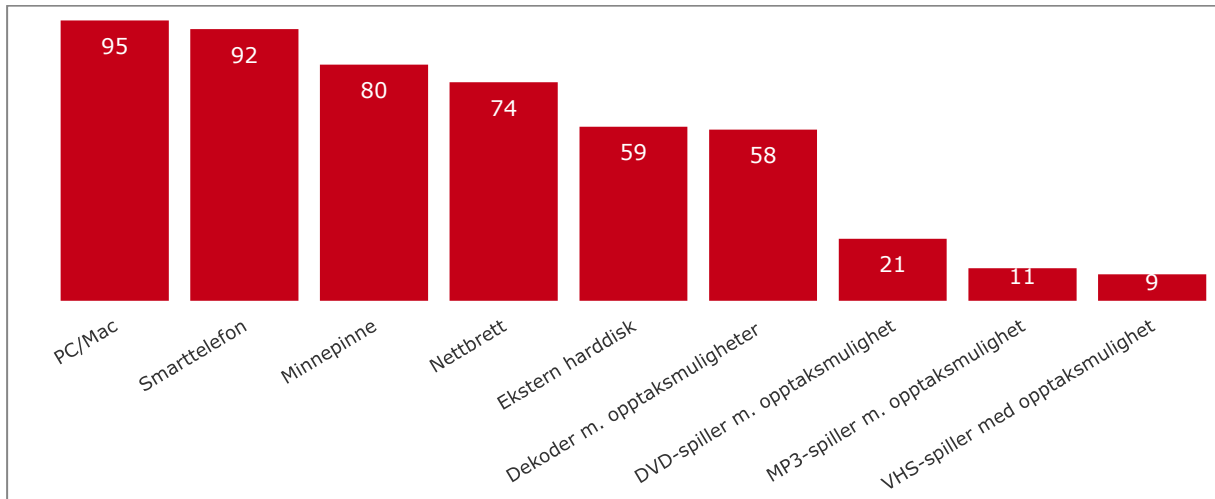

Ser vi på strømmetjenester for musikk, også dette fra Interbussundersøkelsen, er Spotify i en særstilling. 52 prosent av befolkningen, eller over 2 millioner personer, svarer at de har tilgang til tjenesten. Tilsvarende tall for Tidal/Wimp er 14 prosent og Apple Music 10 prosent. Totalt svarer 30 prosent at de streamer musikk daglig, 50 prosent ukentlig.

Selv om den tradisjonelle formen for kopiering har vist seg fallende i de siste års kopieringsundersøkelser, eier vi fortsatt mange medier som er tilrettelagt for kopiering av både lyd- og bildeverk.

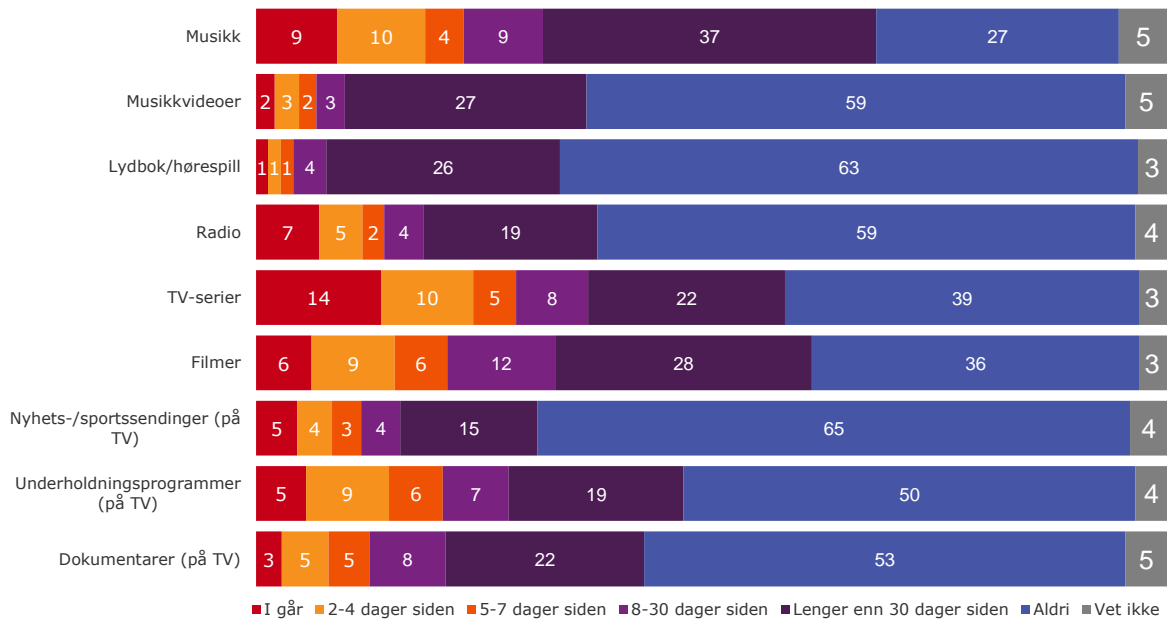
Hele 8 av 10 melder inn at de har minnepinne og 6 av 10 at de har ekstern harddisk. Dette er teknologi som har kopiering som *eneste* bruksområde. Men også harddisker på smarttelefoner, nettbrett og PC/Mac har de samme mulighetene for kopiering selv om utstyret primært har andre bruksområder. 95 prosent har tilgang til PC/Mac, 92 prosent smarttelefon og 74 prosent nettbrett, ifølge vår undersøkelse. Dette er tilsvarende tall som vi finner i andre målinger Kantar TNS gjennomfører jevnlig.

Andel av befolkningen som har tilgang til utstyr som muliggjør kopiering

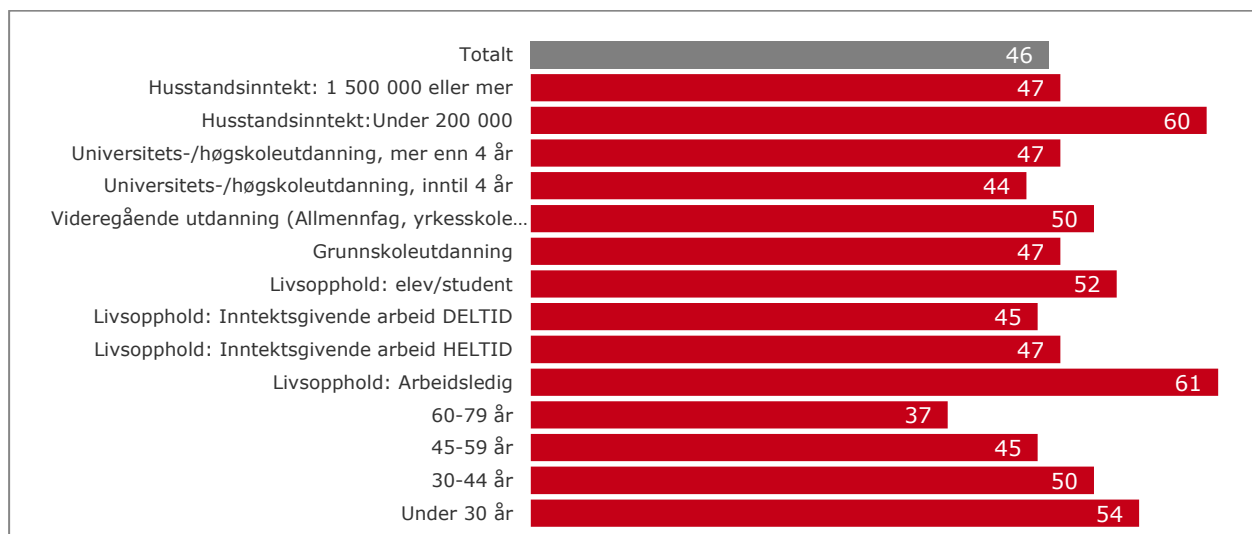

Totalt er det i underkant av halvparten av befolkningen som svarer at de kopierer (minst én kopi) ukentlig eller oftere. Vi ser at de unge oftere svarer at de kopierer enn de eldre. Vi finner også en overvekt av lavtlønnede grupper.

Andel av befolkningen som kopierer ulike verkstyper

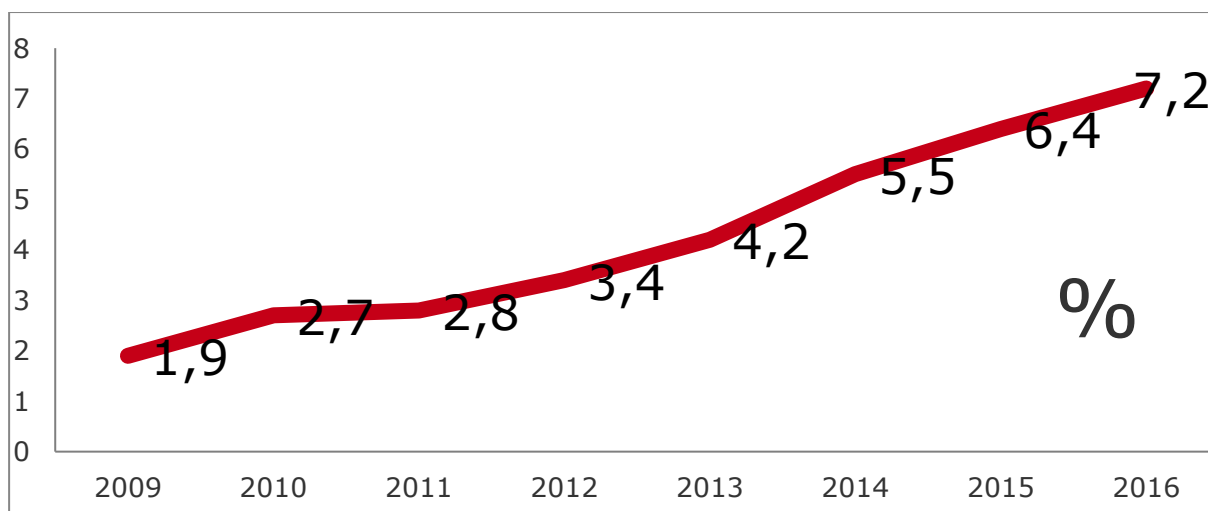
Demografi blant de som kopierer

At dekoderens funksjonalitet for kopiering i økende grad tas i bruk, finner vi i andre undersøkelser fra Kantar TNS. Selv om man ikke kan sette likhetstegn mellom en kopi og et program som er sett «forsinket», gir økningen i andel av den totale TV-tittingen som er «forsinket», en indikasjon på at stadig flere behersker og bruker dekodere til kopiering av TV-innhold.

I følge tall fra Kantar TNS' TV-meterundersøkelse har andelen av den totale TV-seingen som er forsinket økt fra 2,7 prosent i 2010 til 7,2 prosent i 2016. 58 prosent av den totale tidsforsinket TV-seingen blir sett samme dag som det ble sendt live. Det blir også stadig vanligere å bruke kopieringsfunksjonalitet tilgjengelig på dekoderen til å konsumere TV-innhold på tidspunkt som passer TV-seeren best – ikke nødvendigvis når TV-kanalene har programmene på sendeflaten.

Andel tidsforsinket TV-seing

Kilde: Kantar TNS, TV-meterpanel. Personer 12 år +. Opptaksseing siste 7 dager

Vedlegg:

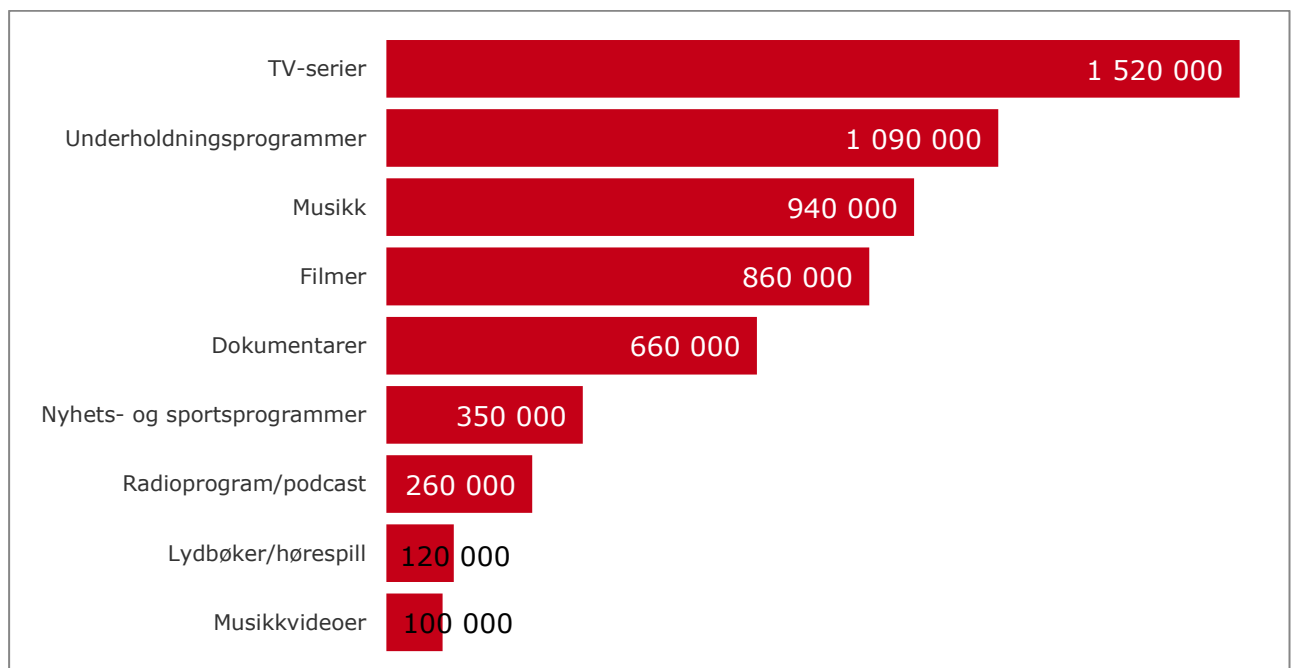
Vedlegg 1. Antall personer som har kopiert

Når vi ser på antall personer som har foretatt minst én kopi innenfor de ulike verkstypene, er det TV-serier som utmerker seg. Basert på hva som meldes inn, estimerer vi at over 1,5 millioner personer kopierer TV-serier ukentlig.

Verkstypen som nest flest kopierer er underholdningsprogram. Omtrent 1,1 millioner personer har kopiert minst én kopi av underholdningsprogram.

Av audioverkene er musikk verket som flest kopierer. Rundt 940 000 kopierer musikk ukentlig.

Antall personer som har kopiert verkstype siste uke

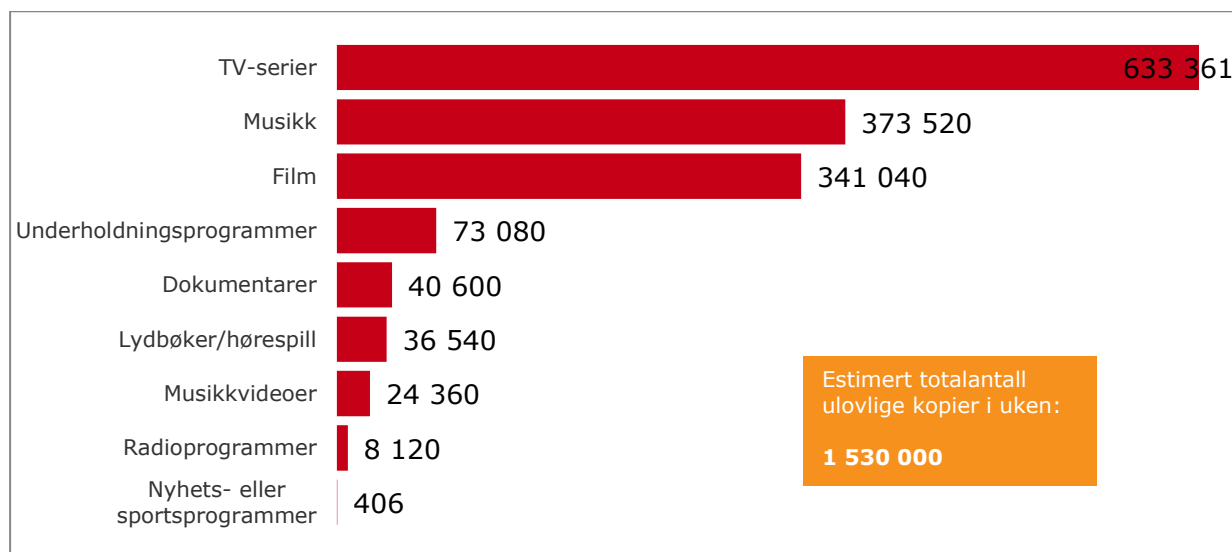

Vedlegg 2. Antall ulovlige kopier

Basert på hva respondentene melder inn, estimerer vi det totale ukentlige antallet ulovlige kopier til i overkant av 1,5 millioner, uavhengig av verkstype.

Klart flest ulovlige kopier foretas av episoder av TV-serier. Her meldes det inn omtrent 630 000 ulovlige kopier ukentlig. Også innenfor verkstypene musikk og film meldes det inn en del ulovlig kopiering, omtrent 350 000 ukentlige kopier for begge verkstypene. Vi finner forholdsvis lave antall ulovlige kopier på de øvrige verkstypene. Samlet har de øvrige verkstypene kun ca. 180 000 ukentlige ulovlige kopier.

Antall ulovlige kopier per verkstype

Siden metoden for å beregne ulovlige kopier er annerledes fra tidligere år, lar ikke årets tall seg sette inn i en historisk sammenligning.

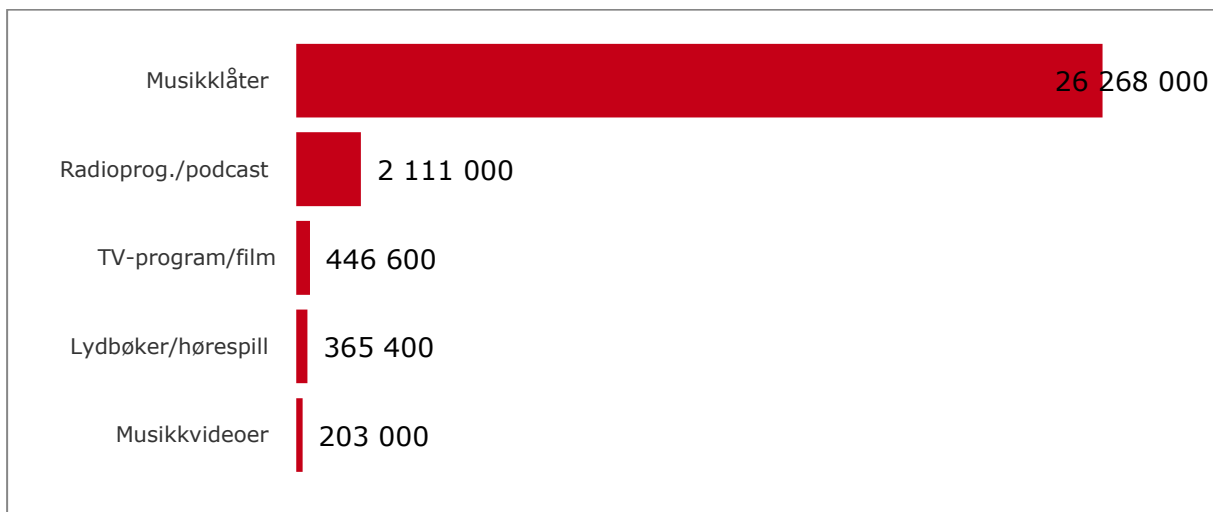
Rundt 10 prosent av befolkningen melder inn ulovlig kopiering av minst én kopi. Blant de som kopierer ulovlig finner vi en klar overvekt av unge personer under 30 år. Omtrent 27 prosent i denne gruppen melder inn ulovlige kopier, mens det kun er én prosent over 60 år som har kopiert ulovlig.

Vedlegg 3. Offline lagring via strømmetjenester

Offline lagring av verk via strømmetjenester defineres i undersøkelsen som kopiering. Kopieringsformen er ikke kompensasjonsberettiget.

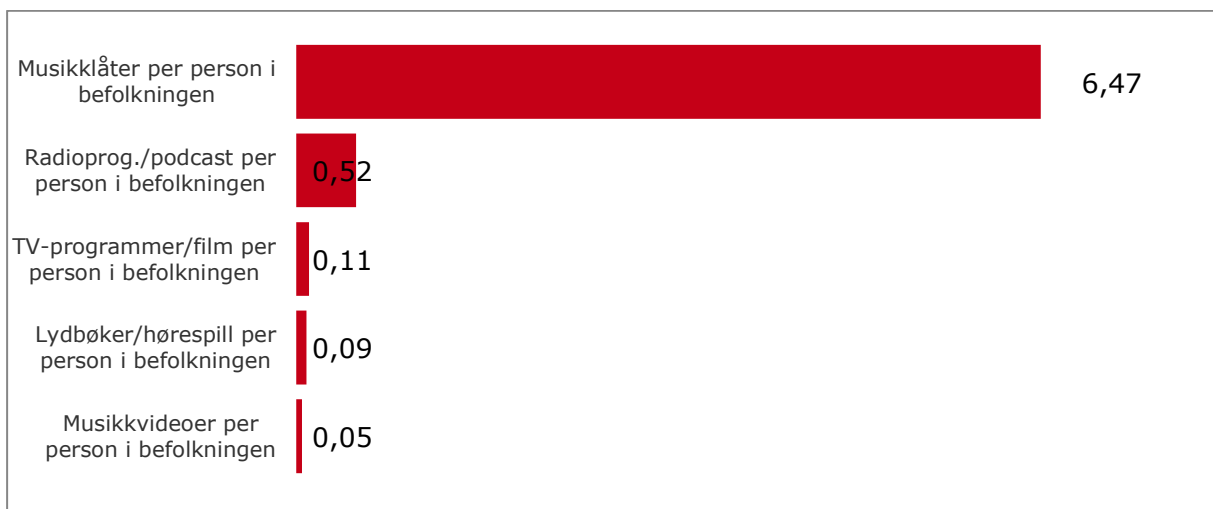
Selv om flere strømmetjenester har startet med å tilby offline lagring innenfor flere verkstyper, er denne formen for kopiering klart mest utbredt innenfor musikk, noe følgende graf over antall ukentlige kopier viser:

Antall ukentlig kopier lagret offline via strømmetjenester

Omtrent 60 prosent av befolkningen benytter strømmetjenester for musikk og 50 prosent betaler for dette. Rundt 19 prosent svarer at de har lagret minst én musikk låt på offline spilleliste siste 7 dager, noe som tilsvarer ca. 750 000 personer. Estimert lagrer disse ca. 26 millioner låter offline i uken, som tilsvarer i overkant av 6 låter per person i befolkningen.

Antall ukentlig kopier per person i befolkningen

Offline lagring av TV-programmer/film er langt mindre vanlig enn i tilfellet med musikk. Selv om halvparten av befolkningen melder inn at de betaler for strømmetjenester av film- og TV-programmer, som Netflix, HBO, NRK Nett-TV, TV2 Sumo, Dplay etc, er det kun 2 prosent, tilsvarende 80 000 personer, som svarer at de har lagret minst én film eller TV-program offline de siste 7 dagene. Disse lagrer omtrent 450 000 filmer/programmer ukentlig, som tilsvarer 0,11 kopier per person i befolkningen.

Andel av befolkningen som betaler for strømmetjenester av TV-programmer

Vedlegg 4. Estimeringer, feilmarginer og konfidensintervall

Estimatenes presisjon avhenger av en rekke faktorer.

Ideelt sett skulle vi observert og vært til stede sammen med samtlige 2067 respondenter som har deltatt i undersøkelsen når de gjør sine kopieringsaktiviteter, for å være 100% sikre på at de registrerer riktig. Når dette ikke er praktisk eller økonomisk mulig, må vi etablere en metode som er gjennomførbar med de ressursene og den rammen vi har.

En viktig faktor er at respondentene faktisk forstår hva de svarer på. Teknologien knyttet til kopiering er ofte komplisert og vanskelig å forstå for mange. En viktig del av arbeidet med spørreskjemaet har derfor dreid seg om å ha tilstrekkelig tydelige definisjoner som ikke lar seg misforstå av respondentene. Disse definisjonene har blitt testet på både et internt og et eksternt panel.

For eksempel fant vi ut at det var vanskelig for enkelte respondenter å skille «offline lagring via strømmetjenester» fra «gratis kopiering fra internett». Ved å skille spørsmålene om strømmetjenester ut i en egen bolk, og stille spørsmålene om strømming først i skjemaet, ble skillet klargjort for respondentene. For øvrig er det gjennomgående benyttet både grafikk, bilder og tekst for å tydeliggjøre hva vi legger i de ulike begrepene og definisjonene.

Når vi skal vurdere feilmarginene i en måling er det i statistikken vanlig å oppgi *konfidensintervall*. Et konfidensintervall angir intervallet som med en spesifisert sannsynlighet (som i vårt tilfelle er 95%) inneholder den sanne (men vanligvis ukjente) verdien av variabelen man har målt. I tillegg er det vanlig å se på *variasjonskoeffisienten* som er «et relativt spredningsmål og er lik forholdet mellom standardavviket og estimatet». Dette vil si at variasjonskoeffisienten angir hvor stor (prosentvis) konfidensintervallet eller feilmarginen er i forholdet til estimatet i seg selv.

Følgende tabell viser konfidensintervallene og variasjonskoeffisienten knyttet til estimatene av antall ukentlige kopier per verk:

Verk	Variasjonskoeffesient	Kompensasjonsberettig.	95% konfidensintervall	
Filmer	6,6 %	2032000	1767000	2297000
Tv-serier	4,1 %	9740000	8955000	10524000
Nyhets- og sportsprogram	20,9 %	1959000	1139000	2778000
Dokumentar	10,7 %	2316000	1824000	2807000
Underholdningsprogrammer	5,5 %	5313000	4729000	5897000
Musikkvideoer	18,0 %	46000	27000	65000
Musikklåter	14,3 %	4466000	3211000	5721000
Lydbøker og hørespill	27,5 %	271000	114000	429000
Radioprogram	15,8 %	816000	556000	1076000
I alt	5,3 %	26962000	24156000	29767000

På totalnivå er variasjonskoeffisienten 5,2 prosent, og konfidensintervallet angir at det endelige resultatet med 95 prosent sikkerhet vil ligge et sted mellom 24,2 millioner og 29,8 millioner ukentlige kopier. Ikke desto mindre er det oppgitte estimatet – 27 millioner kopier – det mest sannsynlige resultatet.

Vedlegg 5. Fjerning av ekstremverdier

I undersøkelsen ønsker vi at målingen tar utgangspunkt i den «vanlige» eller «typiske» kopieringsatferden i Norge. For å unngå at atypiske enkeltverdier påvirker estimatene i uforholdsmessig grad er det viktig å etablere en metode for fjerning av ekstremverdier. Selv om man kan argumentere for at kopieringen av ekstreme antall kopier er reell, er det knyttet usikkerhet til disse verdiene og de bør derfor ikke være en del av estimatene.

Etter en vurdering av de enkelte verkstypene har vi etablert en metode som vil følges videre, såfremt vi ikke ser endringer i teknologi, distribusjonsformer eller andre forhold som kan forklare endring i kopieringsatferd og begrunne en justering av praksisen:

- Verk hvor man svarer på kopiering for «**gårsdagen**»: fjerning av alle verdier over 20 kopier. Dette gjelder verkstypene film, TV-serier, nyhet- og sportssendinger, dokumentarer og underholdningsprogram.
- Verk hvor man svarer på kopiering for «**siste uke**»: fjerning av alle verdier over 100 kopier for verkstypene lydbøker/hørspill, radioprogram/podcast og musikkvideo. Musikkverk behandles spesielt på grunn av kortere varighet og mindre behov for lagringskapasitet. Alle verdier over 400 kopier fjernes.

Metoden førte til at følgende ekstremverdier ble fjernet:

Filmer: 2 observasjoner på 40 kopier
Filmer: 1 observasjon på 100 kopier
TV-serie: 1 observasjon på 30 kopier
TV-serie: 1 observasjon på 21 kopier
TV-serie: 1 observasjon på 25 kopier
Musikk: 1 observasjon på 500 kopier
Musikk: 1 observasjon på 1000 kopier

Det var to sammenfallende verdier her, det vil si at samme individ hadde to ekstremverdier. Til sammen har vi derfor fjernet 7 observasjoner. Samtlige 7 besvarelser er fjernet før estimeringene er gjennomført.